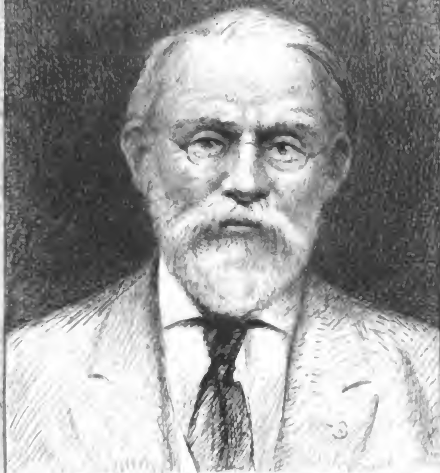
Skitſer i jydſk Mundart

Gillsjow

Peder Jæger

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

Digitized by Google

PT
8175
.J35
G4

Digitized by Google

10,661

Peder Jæger

Gillsjow

Skitser i jydsk Mundart

Jydsk Forlags-Forretning
Aarhus og København

Digitized by Google

Digitized by Google

Gillsjow.

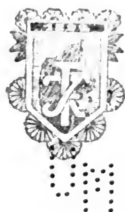
2. Oplag.

Peder Jæger.

Gillsjow.

Skitser i jydsk Mundart.

2. Oplag.

Aarhus.
Jydsk Forlags-Forretning.
1900.

Digitized by Google

Indhold.

Sid

Jacob Jenners Bogtrykkeri, Aarhus.

Digitized by Google

Motensgillet i Knaastrep.

De wa den Vinte, dæ wa saaen et Uveje mæ Lywin aa Taarren, saa manne Minneske trowt, Værden vill te aa saago, te dæ wa et saale villele Motensgill i Knaastrep hinsi o „Faunen i Wold“, fæm Fjarringka Vej nuerin saa Borembrow, hos Hans Hvam i Stuego, en gromme ferem Mand — aa hans Kuen Daartmari unnt Faalken en gu Fitalli.

Dæ wa da bløwen owe 20 Minneske faasammelt hos Hans, aa de wa Faalk, dæ ku baarre de Viis aa de Gall, sej Korekse aa song Visse, lissom de ku bejst by sæ. Ette di ha fot et Be Bro aa en To Kaffe, fek Mannen en Pons, aa di kam te aa kjæwles nue om Pollitik, aa Hans wa it fri saa aa blyw no rø i Komen. Saa seje hans Kuen: „Læ wos blyw fri saa de raajen Pollitik aa saa en bette Viis“.

Digitized by Google

Smejkon linn et Hejt ved hinne Traaj, sang en bette Viis, som hinne Browe ha seen hin, da han ætte Kriens Ti wa romt u te Vejstehaw. Et Pa Kwonne, dæ ku Tonen, sang mæ, aa de gik naak saa gilassen:

„Mæns a i Bækgaann linnt met Bro,
A stærk wa som en Eg,
Met Kiev wa baare frest aa ro,
Met Arbejt som en Leg.
Men da saa mæ aa Maren
Fek Guche saa hinaan,
Saa blow a vist po Daren
O Faaeren — ret et Skaan.

Di lont om læng sæk Majt mæ hinn,
Da a wa u i Kri.
Te stuerem Puhst hun maatt sæ binn,
De wa Tyranneri. —
Nap gammel Bænne kjeen mæ,
Da a kam hjæm ijænn.
A tott i huer a reen mæ,
Saa wa mi Gleh no hænn.

Saa drow a fræ met Fœhjæm,
Hærn te Vejstehaw.
Hæ glemmes nøs mi Ougdomsdræm
I mørk aa sneten Graw.
Men æ de Faaer po Hawet,
Næ Stormen bruse vilde:
Saa goer a glaj i Lawet, —
Æ saa met Lyw faaspildt?

Nej, nej, a føle dyst i Brøst,
A skal po Nerningsbo.

Te Pliften by — de æ mi Trost —
Om sjell a ska faago.
Aa hvem dæ unnt haa hatt 'ett,
Dem stor a somti bi.
A fek den Lok erstattet,
A møst i Ougdomsti."

Saa seje Mads Nielsen: „Ja, de wa saa gu tongt faa di Browe aa ha den Saarre owen po den Haarheh, jæn maatt dow i Kriens Ti. A glemme olle, hwa vi maatt lih i 64. A wa itt ann en klejen Spir, men a maatt pinde mæ, hue Kulleren saa: „Uh! Guh!" Ras Jensen, mi Prejstkammeraat, blov fri, stjønt han wa jaunstærk; men hans Faae wa jo en dorkdrowen Kanalli. Si Ras feel som Knejt nie i dje Uenstywel aa slow nowwe Katkillinge ihjel. Men si han fek jo da i Slawet de jænn Skaalleblaj saastødt. Oret fa Sessionen fek han moj Urow i de Skaalleblaj, aa hans Faae, dæ wa Legsmand, spendieret manne blank Daalere aa manne stue Potte Smør aapo Sessionsdaakteren, men lig moj hjalp 'et. Daakteren soe stam, han wa no vinnskaalleret, aa han bløw kassieret. I Fresti æ de den rene Plassie aa væ Sældaaet saa hvem, dæ da it æ ret et Tronnihoe. Ilowel bløw a den fæst Daw, vi bløw still an, hiel benawet, faa Oweskjeianten taal wos saa jaale te'. Han wa en swære Bæls. Hans Owestegg heen te hwæ si Sih som tow stue Kalkbaaste, aa han straall aapo som et vill Tyr.

„Jæ er som en Kong“, begynnt han, men I, hwa er I? nogle elendige Slaver.“

Saa stampet han i Foren aa soe:

„No ska vi atter ha Gymnastik. Er I 150 Karle med Æresfølels, saa sier enhver til sej self: No vil jæ rækti gøre mæj Umage, for at mine Kammerater ikke skal gøre Øvelsen om for mi . Skyld. Men er I 150 Rakkerpakler, som jæ tror, I er, saa har I ingen Æresfølels, men saa skal jæ Saten brænne mej gi jer Æresfølels! I Satens Mennesker! Tror I, at I ska komm til Københawn aa gøre Nar ad en gammel Owersksjesant? Vil I ta fat! Ellers ska jæ Dælen sprøjte min Aand lær jer, hvor David fobt baarre Øll aa Skrotobak!“

A blow liig, te min Loer bevveret unne mæ. —

Men den Hund virre it, dæ waare saa sæ. Han go wos ingen Faatræ. Men vi ha manne Løje mæ ham, saa han dutt it te aa holl Respekt. Aa dæ wa en dorkdrøwen Sallengbokaael, dæ tidt drejt ham en Knap. Han ku brøl som en Kow, go som en Hund, skronni som en Hejst, næe Skjesanten wa gall; men han straffet ham olle, saa Sallengboen, dæ wa hans Aappasse, wa en rig Kaael, dæ tidt ga den saasullt Skjesant Føewaaer elle Pæng. — Men som sagt, de wa no aunt inn væ Sældaaet i Kriens Ti. Neisten uhongret aa urren Sowen maatt vi i den suete Nætt rømm Danneverke aa massie owe Muese aa Kjae, Diegi aa Plowjoe. I den Skreh, dæ

wa, feel nowe aa flow fæ faadærret; men di flest o wos kam da om Muenen tile te Lansbøjen Bolling, 3 Mil sydvejst faa Flensbaarre. Dæ sow vi et Pa Timme i no Halm, men Fejeren wa saa hujløs aa eem, te vi knap ku stu po en To. Da vi saa stu massier ijæn, to vi somti ve hinaaen i en hiel long Rangel, saa it aa fall, men hwa, dæ bejst ku jet Lyw i Klujen, de wa et baargeli Oe o en Kammeraat. Dæ wa en Kjøvinhawne, som hirr Hare, men som vi kaldt Blaamännen, saa han gik ollti i en blo Waabenfrak; de wa et saale Bien te aa gjo Komers. En Gong feel a majtesløs te Joren, men jaunstærk, som han wa, to han mæ po Skolleren aa soe, te Mekkel Ræw sku it ha saaen en Lamsjarring. Fræ den 5. om Awtenen Kl. 9 te den 6 om Awtenen Kl. 5 gik vi 11½ Mil, aa Dawen ætte massieret vi 6 Mil aa kam te Haderslew; men dæ ku vi mærk, dæ wa Danskere. Dæ wa vi Walkommen aa blow traktieret godt. — Nome Daw ætte kam vi te Bengste Moll, vejsten saa Vejl, aa hæ go Blaamannen Spelloape. Molleren kam bomhuel hæn te Kaptejnen aa tuniert owe, te no Menne wa blowen hænn; men vi ha no ingen tawen. Blaamannen blow no o Kommandierskjesanten trækket bag ætte Molle aa Kaptejn ind i Mollgoren. Saa bestemt di da, te Hare sku sto ve en Dae aa pas po, te ingen kam inn helle u. Men han sto naak saa taarkele aa soe, te nowwe vill u aa nowwe vill ind, aa da han it ku verrit, wa

han norr te aa wri Halſen øwe po hweraunen. „De wa natyrliwis Sældaateren, do it maatt læ go ind elle u, ſtel Hons aa Aenne aa renn mæ dem,“ taarnede Molleren Aa Hare, dæ godt ha veſt beje, ſat et ſaa taarkele Anſekt aap, te baarre Molle aa Kaptejn braſt i Latte. Men ſaa plompet Blaamannen da u mæ, te de ku wal da blyw godt, ſaa no ku dæ blyw no godt Sup te Sældaateren, hwa di haatt ku træng te, aa de vill den gue Molle wal osſe naak uen dem.

Aa ſaa ſka a low ſaa, vi kam te Gill i Mollen. Aette Gillet traf a Kaakkepigen i en mork Krog i Hawen. Hæ ſto hun aa ſlopgræe øwe hinne Browe, dæ wa bløwen ſkaatt. Hinne Faarælle aa en Soſte wa dø aa hænn, aa no ha hun da ingen anne Ven inn Guj i Hemlen. „Jaja, mi Pig,“ ſoe a, „de æ aa den bejſt Ven, do ka ha“, men hun ga ilywel et ſtærk Snovs iveſſemda. Da hun kam inn ijænn, ſo hun u ſom en Rues ætter en mild Ræen, aa a tot gromme godt om hinne Veſen. Hun tot ves godt om mi Mundiering, ſaa de kam mæ ſaa, hun ſtall ſæ te aa ſi ætter æn. — La mæ no it glæm aa ſaa-teel, hwo rælet de gik te, da Finnen to Vejſl. En Hejſt blow ſkaatt unne mi Sloff, dæ wa en modi Gut. „Spreng aap po en annen!“ ſkreg Gjenneraalen, ſaa dæ wa ſlic Kaael ſtaat o Hejſten. „De ſkal a den unde gaale mæ!“ ſwaaet Jens aa ſprang ſom en Lækat aap po en Graaſkimmel, men den bløw

Digitized by Google

aasse straks skaatt unne ham, aa han fek sjell en slem Bekomst. Fost vill han stott sæ po de howe Bien, men de wa hænn, saa vill han stott sæ po den venste Arem, men den wa aasse hænn. J de saaem sprang en Granat, dæ nesjten massekrieret et hiel Kompani, Hejst aa Faalk feel som Flowe aa lo i Jamme aa Elendiheh. Men ve Dyppel wa vi ino værre i Jllen. — Vi wa itt om 800 Mand mo sejs tysk Reggimint, dæ skywtes te aa drawes mæ wos; men trej Gong drow vi dem u o Bojen, dæ sto i fuld Low. Da di saa paanoj fek Faastærkning, aa wo Kulle wa sloppen aap, blow vi hunne Mand, dæ wa tebaaeg, omrenget aa tawen te Fang. —

Men da vi om Awtenen kam saabi et tysk Reggimint, befall den roe Prins, te di sku gjo Honor faa wos faa wo Tapperheh. J Sønnebaarre blow a ramt faa Broftet o en Granatstomp, aa a beswiimt. Da a Dawen ætte waaggent aap po Lazarettet, sto et know Kvindfaalk aa klappet mi Pann.

De wa engen anne inn Kaakkepigen fræ Vengste Moll, dæ wa tawen dæte' for aa plej di soret.

„A de beje mæ da?" spuh hun no slneten.

„Wo Heh ska ha tak, a legge hie mæ hiel Lemme, a komme naak owe de hie," swaaet a. Vi fek da mier aa mie Gnehe faa hinaan, aa Pigen — gitter J hvem de wa? — Jngen anne misæl inn mi fost Kuen, Henriette. —

No blow Skywweren dækket aa besat mæ Stieg,

nawenli o Gies, men da aasse o baarre Hons aa Enne.

Longmaren, dæ wa et gromme grodi Kvinnfolk, grev Gompen o en stu sie Goes, splett 'en a aa slugt i sæ som nowe Stork. I de hun vrej sæ aa rækket ætter en Soesskoel, gik hirne Haagsløff løs. „Vil do no te aa stryg Klaptræet o dæ, Maren?" søe Niels Huen, „de go ves it ann, do blywe laggeløs". De grinnt di a. Men Maren wa it saa hærmslawen. Hun bann Haagboent mæ hinne fjette Fenge aa swaaet: „Hjaate Bonn! Læ wos no ha Marow. De æ no villele Goes." Nowwe smill no smorrent a Maren.

Mads Bowe, dæ aasse ha won mæ i 64, faataall en Koreks om jæn, dæ wa saa moj angest, nær Kulleren peev. En Gong wa han da renn u ætte Halsen i en bette So. Dæ sto han i slie Timme mæ Lywet i Honen, saa han wa rej saa, te Finnen stu trow, han wa en Vildann. Saa faataall han om en Vennelbo, dæ som Rekrut wa saa liggyldi aa saa swonst, te di maatt holl ham saa aa straav Skittet o ham mæ Hallemveske. Men da han saa kam i Slaw, saa wa han den mjest mnere Kompen te aa go i Illen. En Gong to han en tyst Offisie po hans Bajonet, aa, bomstærk som han wa, swenget han ham rynnen om aa slow ham saa mo Joren, saa de donn i hans Lyw.

Da di saa ha takket saa Ma, faataall Bæ

Digitized by Google

Molbo, dæ nos wa kommen te Bøjen, den hie Histaarri: „De wa den Gang, a timt i Renn, si da koem dæ tit jen o di hie skinhelle Prejst aa hoel Tael i Skowen. A haa alti holdt aw aa heer en gu Prejst, men ham tet a ejt om, saa han wa tæt ætter aa gjø Horet kruset po hverannen. Han go Folk hiel skjellajte, saademt hvær Minnesk, dæ ejt vill bliw, som han saatall. Sjell wa han lissom Farrisæeren mej bejer inn anne Minneske, men al hans Skaveri wa kwolfswott Lewen. A haed en Swawer aa en Sester, dæ wa tæt ætter aa go hiel fra Snewsen ve aa heer po ham mier inn jen Gang. Saa gjek a da hen te dem en helle Da. Men all de, a trestet mi Seste, wa hun lig saastyrrit. Hun ku ejt fall i Sewen nowwe Nat, hun tet allti, hun ku si den Slemm for ve Sængen, kaart aa godt, baade hun aa mi Swawer, Ras Piersen, wa ren spedalsk aa heer po. Ilewel blew a da ve aa snak mæ dem po mi Vis, te di kam te dje Hejder ijænn. Men de wa egenli ejt de, a will saatæll. Den Gang, a wa blewen giwt mæ Sessel, koem wi te aa bo nier ve Rannes. — Da wi saa sku ha Pier i Kjerk, gjek a ower te Prejsten en Da, knap ætter wi wa kommen te Bejen, saa Dejnen wa ejt hjæm. Men da a koem ind i Studiekammeret, blew a Guj demæ! som Katten haed tawen mi Pels. Dæ sad Prejsten mæ en Papaluh po i en slovvere blomsteret Kjowel aa sterret ætte mæ som nowen Bassilisk, aa a ga et bette „Taast"

Digitized by Google

fræ mæ, saa a tet de mæ sjell, æ dæ nowwe Saten te, saa maa de wes wæ ham, saa stommel aa saa bannset so han u. Men da a saa sku te aa si mæ for, wa de, Dælen ta mæ, den sjell samm Kompen, dæ will ha go mi Seste kompet.

Goda Dæm sjell, sejer a hiel saanommen aa ga et Bok, te mi jen Brannesçel sprang. A wa jo saa fammel, saa han so saa mej mulle u. Dæ wa indda ejt nowet te Himner for aa so Pier i Kjerk, men a skull mell 'et te Dejnen, neer han koem hjemm. Begent han saa ejt aa krejsktyer om Dewlen aa hans Ollmowr, aa oem a koem ejt ret tit i Kjerk aa wa evi saademt. Trow aa trow, be aa be, wo Hærre, wo Hærre, de wa al hans Snak, men den koem ejt fra Hjatet i en kjærli Toen, som wo Prejst dærewwe paa Mols allti tall i aa vist 'et i Gjerning, aa a tænt po, a vill ha minnet ham om di Oe: „Ikke enhver, som siger Herre, Herre osv.,“ da i de sam Golaw Bette Annes, en Arbejdsmand, koem aa saatall, han no wa særre mæ aa ræns en Grewt aap, aa de haed da tawen en 3 Timme. Hwa han da skull ha saa de Stek Arberr, spuer Prejsten. Aah de ku da vær de samm, seje Annes, dæ ræt wa saaen et Klaaksoer, Prejsten ku gi, hwa han sjell tet. Saa ga han ham, dæ saer mæ en Flaak Knejt i en Husehn, 10 Ere. — Annes gjek. Saa sejer a aa kuev Tænn i Gallheh: „Vis mig din Tro af dine Gjerninger, aa den, der ejt gjer de, er en skinhelle Hokler, der ejt

ha Ræt til aa faademm al anner," aa saa slaw a Daren i faa wo Faaer, dæ brust aap som en Kall-kon. A gjek hjemm aa faatall 'et te Sessel, aa wi blew da jens om, wi ejt will sog wo Kjerkigang hos ham mier.

En Prejst, dæ taler aa verker i Kjærliheh, er ejt aa kill Snaws ætter, men den hær wa et slemme Spegels. Wo Dejen Mathis, som wi kaldt ham, wa tidt i Korhogg mæ ham, faa han war en dekti Mand, der ejt will sejel i hans beskitl Kjeelwand.

En Gang ætter en Owerhering i Skuelen stek-let Prejsten Mathis mæ, te han da ejt haed gon i den suet Skuel. Mathis sejer da, han kaske nok kun stek Prejsten i Latin aa spuer ham ætter, hwa Lektoleskollitorom sku betyh. De vrej Prejsten sæ ve, aa sto som den fatte Pilatus. Mathis, dæ war et heite taer Naarkel, sto aa missel mæ Ovnen. Saa maatt han da te aa faabarrem sæ ewer ham. Han strew da „Lektoleskollitorom" paa Tawlen aa unne for: „Læg to Læs Kul i to Rum".

Snyvre stak Firriwawen aw hjem; a trower ejt, han mier stekkelt ætter Mathis om den suet Skuel.

Men Skaastiensfejeren wa den wæst Nejel ætter ham. Da han haed fejt hans Skaastien, faalangt han 2 Kr. for 'et. De tet Prejsten war all for gallt. „Prejsten weer nok, suet Folk tjenner let

Digitized by Google

Pæng", seje Powl, aa en blank Towkrone rangelt po Skiwen.

No bløw dæ snakket om Dejen aa Prejst vidt aa bredt, nowwe bløw ruest, aa nowwe bløw last. Der æ jo natyrlivis braarne Kar i all Lann. Men de wa di flest da jæns om, te Dejnen ha saa moj aa bestell i Forhold te Prejsten, dæ naak jænle ku mojt aa leer Bonnen Relion, saa saa ku Dejnen beje majt di anne Fag. — Som di saa en Timmes Ti ætte ha praatet læng naak om de, bløw di satt te Skywen ijænn om Wasle aa Evelskywe. Saa kam Prejsten ind a Daren. Ja, de wa no it Sowenprejsten, men en gisleven Kanalli o en Maale, dæ wa „kjøbstasøj po Lannt". Han ku snak ætte olle Folk, preek aa mæs, som de wa saa dje forrige Prejst, Pie po Hønnet, som di kaldt ham. Aa da Maaleren ha søt den sist Evelskyw, begynnt han straks i en snøwl Toen aa snak om Mormoner aa Antikresten aa oll de Dæweldom, dæ wa te', aa hwæ Minnesk low, som di wa killeret. — Saa gienga han en pussi Seen, dæ wa foregon i Pottmøll, en Gong han wa dæ aa maael: Dæ wa kommen en gromme fin Maale fræ Kjøbvinhawn, som it hyst ham saa nue. Han wa da osse umanierli dokti, wa som Konstmaale, kort sagt et stu Kratur, fin i Filten, swær beleven, stellt mæ hyw Hat aa blo Brelle aa ku gye oll stue Kredense. Han wa i Familli mæ Madammen, aa hun wa hielt stolt o hans Anstalte aa

Dikkedaere. Han wa it fri faa aa vil kjatti ætte mæ aa mi Bestilling, men a so jo som a olle mærket 'et. Nodbeda. En helle Ættemeja kam han aa Mollesænnen aa flie fiin Folk u te Parken. Ollbejst som a sto i en bette Bo dæruh, sprang Konstmaaleren bardnes ower i 'en, aa den begyndt aa vep. A ku it spreng i Land faa ham, dæ go Lojer mæ mæ aa vill moe mæ, dæ it wa om en bette Sperris imo ham Men Jollen veppet aa veppet, Wannt slow ind i 'en, aa a blow missel angest. Saa fik a da Monn te aa spreng ijemmel hans Bien aa haap owe te di anne, faa han wa saa faale hywelbjennet. No ga han et stærk Stoe mæ Aaren, aa Boen drow medt u i Parken, hue dæ wa 6 All Wand. Jollen veppet aa veppet. Han sang „Gutter om Bord", aa vi low saa smaallet. Jollen gik stesse dyve, den fiin Maale sto i Wand ætte Skrowet, aa vi blow no atawen, men vi ku it blot wos for aa kniste, faa i Faasekkels greev han hans Guldnur, som han hoel te hans venste Oer. Aa innen han wall ha sot'et i Lommen ijænn, ha Jollen kæntret, aa han sto i Wand ætte Halsen. Vi blow no hielt sjommere; vi wa rej faa, han sku droen. Men skam slaa Gutten. Han begyndt straks aa kjatti mæ Arrem aa Bien, aa da vi so, han ku swomm som en Goes, stak vi i en ustanseli Latte, faa de wa et kaasteli Syn aa si ham swomm mæ hyw Hat po, i Lywkjowel aa mæ Brelle po Niesen. Hans styw Fleppe kam te aa fall. Mollemadammen, dæ

Digitized by Google

no kam u, wa farre aa droen o Latte, da hun so, han waajet i Land gjemmel Fleeg, Tang aa Frøesleeve. — Men Fyren wa it saaknøtt, indda han sto, som han wa fyldtet. Han kyll Hatten aa ga Madammen di blo Brelle, ga sæ te aa loev som et Hywel hen i Engen, dæ to te væst Snaws, aa da han kam te et bette Kjae, plaskfet han sæ lissom en Goes elle And, sprang op po Aggeren, hne han slow 3 Kollbøtte aa lov saa nok saa saagrint ind mæ Madammen, for aa kom i tae Kleje. — Saa saataall Maaleren ætter en bette Paws om den hie berøgtet Kryevskøtt fræ Ballerep, ham Ronnimus, som Fostvæsenet it nowe Ti ku saa Has po, men som somti spellt dem nowe slem Pus. Ronnimus wa jo i Kompani mæ Tykmekkel i Uurkjae, aa di tow Gawtyw jek da en Gong nowe bildt ind, te di en bestemt Awten, vill i Pøtmølskowen aa sky Dyr. Saa wa dæ nowe, dæ vill pas dem op ve den nuere Sih, aa nowe gik lissedan paa Lur ætte dem fræ den sønne Sih; men di vess jo it o hinaaen aa sej. De ha di tow Gutte no forret saa. No. Di suttenstere po Kryds aa po Twat, aa i Molm aa Morki kam tow Skovfore te aa møerbonk hinaaen i den Trow, te di hwæ saa sæ ha mæ en Kryevskøtt aa bestell, indte den jænn enle ga Hals aa skreeg om Hjelp. Ronnimus wa saa banngifti te aa drell. Medt om Nætten ku han sky si Bøs o i Hofjægemeisterens aa Skovrirens Hawwe, majte dæ ingen Dyr wa, men blot for aa drell aa gje

Digitized by Google

Urow. Han ha sjell kjøwt fæ Jaktrættiheh. Dæ skoe han en Gong en Haaer. Den bann han saa fast po hans Skolle i Virnes Paasyn, traf i en stu Owekjøwel aa to Bossen unne Aremen. Den sto han saa o et bette Stok nejen faa Skowrirens bag nowe Bosti, losnet Haaren, han hae mell Skolleren, to den i Honen aa spanket nok saa fræk saabi Skovriren aa hans Awlskaael. No wa han da nappet, bannt Skovriren aa lo ham indkall. Pus i Hoel. Han lo Berkidommeren ballie læng aa sto, som han wa hielt faaknot, men da de saa wa paa de howest, kam han fram mæ hans tow Virne, aa saa wa den Pot uh. Han wa Snese Gong i Fjetfajet, men olle di ku kom nowe Vej mæ ham.

Han ku saa Skranken sto aa gjø Nar a den gue Berkidomme, dæ wa en grondsfekkele Mand, dæ somti ku faasnoovelsier fæ i Iwriheh. No stamm aa nærsynet wa han aa hae jo nowe sære Fakte, men den hie Kanalli ku komplet ætteaev ham, aa en Gong, han wa indkaldt faa Kryevskotteri, stellt han mæ blo Brelle, lissem Berkidommeren.

„Naa Di bruger aasse blaa Briller?“ begyndt Wostisraajen.

„Ja—a — saaen iwessemda, nawnli neer a goe mæ Bossen.“

„Hwa skal det gøre godt for med de Briller?“

„Jow, saa kan a saa prekti si aa ram rekti.“

„Naa, saa det kan Di. Hvad er det nu for et Dyr, Di har lagt ned inden for Skovleddet?"

„A haa hwærkin boren 'et elle laa de nie; men Folk vil lyw ivessemda."

„Naa, ikke lagt det ned. Jeg mener, hvad for et Dyr, Di har skudt."

„Aah, de æ no saaen en privat Sag; men Folk æ tit no niesvis."

„En privat Sag. Her for Skranken hjælper ingen Udflugter. Man saa i Frastand, at Di ved højlys Dag gik ind ad Skovleddet og hørte straks Deres Bøsse gik a. Dyret, som man ikke har kunnet finde, har De forputtet, men selv er Di nu nappet. Naa, frem med det!"

„Ja, a ka jo lisse godt sej'et først som sist, men de wa som sagt en privat Sag."

„Naa for Pokker! Hwa var det saa for et Dyr?"

„En Gjejebok. Mi Mowes, dæ wa gonn løs."

„En Gedebuk? Sikke no'et Browl!"

„Men de æ misaann den rene Sandheh."

„Nu, ja Di har maaske ogsaa skudt en Gedebuk. Men hvor skød Di den?"

„I Nakken, Hæ Berkidomme, saa den buest en Bakaarre."

„Nej, jeg mener, om den ogsaa blev skudt inden for Skovleddet?"

„En goer 'en saa, her æ Ras Nielsen te Virne.

Digitized by Google

Han hjalp mæ om Awtnen ætte ehn Skowarbejt aa bæ Gjejebokken hjæm.“

Jow, de wa Nas villi te aa bevirn. Men no kam Simon Kaun hæ nie i Svengi i Fjetsajet mæ Ronnimus, dæ ha go ham Follestav derop. Di wa da kommen op aa skjænnes aa ha kaldt hinaaen ve Oggenawn. Simmon begyndt mæ, te Ronnimus ha kaldt ham en raajen Kataaffel.

„Skit!“ grinnt Ronnimus, „han kaldt aasse mæ ve Oggenawn.“

„Naa, Simmon, hvad kaldte Di ham?“ spuh Postisraajen.

Han vrej sæ nue ve 'et, men saa seje han da: „A kaldt ham Dæme blot en Agork!“

„Pyt! Di kan selv være en Agork!“ swaaet Berkidommeren aa grinnt. — Aa diemæ ehn den Rettergong.

Folken moret sæ saa godt owe Maalerens Faatelinge, aa Hans Hwam kam mæ Flasken aa soe: „Vi komme te aa ha en bette Kromdram owen po de hie!“ — Han skænket i et Pa Glas, klenket mæ Niels Birk, saaen hir Maaleren, aa da han so, te han wan Bifald, begyndt han ijænn aa krengel en hiel Diel o sæ ætte Drejelsvoweren, dæ ku vow gue Drejelskjoete mæ Spjald aa Haaenbjelke i, lisse rele, som di ku træk dem po. Aa no sang han mæ rostele Stem, bestemt som de saa wa Drejelsvoweren, den

hie Viis, som han ha dejt om hans Kjærresteri aa hans Gywteri:

„Mi Kjærrest wa i manne Ar
Sofi, men hun wa rig Mans Dætte.
Da Faaeren hae den stue Goe,
Blöw hun jo æstemiert derætte.
I mæ di pluti aa rott aa sleh,
Ja som no arri Hund di beh,
Aa dæ blow faaele Nelebeh
Sofi hun vill jo ænnle ha mæ.

Men engen Ehn wa po di Lown,
Dæ wa ve hiele den Familli.
A somti tænnt, læ de kun röwn,
Næ drillt mæ hae hinns Mowr Silli.
Ja, blöw hun gall, hun wa et Skaaen,
Saa ku hun twinn no grimme Gaaen.
Sofi, dæ wa faakielet Baaen,
Blow indbildst ret som en Prinsesse.

Hun taw en naaen, a suer saa gram,
Te olle mier a vill faalow mæ.
Om jænn wa naak saa net aa stram,
A pyttet a, om den ku how mæ.
A somti slow te Sih aa drak
Aa kam i Filteri mæ Rak.
Ve Spel a møst met Uhr, mi Frak,
Aa wa som Bisse po en Landvej.

Men den, dæ jo a spellt min Kwott
Faakiert, de wa den gue Krestjane,

A mærket nok, de haatt hinn trott,
Hun te de Gue mæ tit saamane.
A fu no loos-e ytaue Niw,
Hun mæ en trofast Kuen, vill blyw.
Wel Gleh a nap nok ka beskryw,
Den loklest Mand no unne Suelen.“

Nowe grinnt nue owe de hie.

Niels Birk gongelow; men saa seje Hans Hwam no fast: „Ja, Krestjane blow Drejelsvoweren, dæ wa ve aa blyw no skejs owe Sofi, en gu' Maaeg. Men han ær pinedo' aasse en sjællen døgti Mand mæ di gue Konnervitter. A tokkes han æ wal gu aa ha te Tretwor. Han æ jo baarre strœversom, sparsommeli aa ædrueli.“ De sist Oer lo han swær Vekt po aa jo no brett po Niels Birk, dæ godt iwessemda vill ta sæ en bette Donne. Dieve blow Maaleren gromme atawen aa fell hielt i Amdam. Ekki et Kwapp han fu mie den Awten.

Saa seje Ras Pete Molle, i de han slaw Krolle po Riesen: „De ka no wæ de saaem, hurn vi serle aa struttie, vi ska ha den, Woheh haa beskekket wos. Ja, ja, vi haa jo wal en fri Villi, aa vi ka jo go twatt imo hans, men a trowe no nok, han lissom haa jænn te wos, blot vi fu ramm aa so den. Den Gammel hærowen owe ka no aasse somti styr'et saaen, te dæ nok ska kom nue i Vejen, næ de it æ hans Villi. Saa ska vi hwærkin morkinn trossi. Den ska nok kom, han lissem haa beskekket wos, aa ka vi

Digitized by Google

saa saaens aa ta ve, geer'et ollbesst. Saaen trower a no."

„Ja, do maa wal veh Besteden om den Ting!" sve Jens Hansen, „saa do haa hat lisse-manne Kjærreste, som der æ Daew i et Oe."

„Nah, indda it justemint saaen nowe sajt Kjærrest, bette Swawe! A fu ha en Liestowsjærrest baarre hes aa hie saaen saa de loes men de wa olle moj mier inn Godaw aa Faawal," swaaer Ras Pete „Ja, ja!" blow han ve, „dæ ku wal væ den, dæ sat Munnen te di trirri Knaphwoll, nær hun mærket, at it vil gjo Alve o 'et; men a kam missel aasse sjell en Gong te aa hæng mæ Bengin, da jænn, a tott no godt om, to en naaen, saa hun ha pinde aasse hat et godt Yw te mæ. Men hwa? Pyt mæ de! Vi ha blot gon aa mintt 'et u, aa ha olle snakket et Væs om 'et. — Nej, a sørret saa aa spaar et Pa Skjelling sammel. Aa da a wann nue i Lotteriet aa arret nue ætte mi Maaste, haed a, ilywel a wa satte Mands Sæn, da a languet op imo di treje, tæt ve et Pa tusind Krone, aa a tænnt jo somti po aa soranne mæ, hwes de ku byh sæ, aa a ku kom no herrlet astej."

Saa en Gong, a wa i Oes, traf a Hans Jorren, mi Slof som Sældaaet. Han wa blowen gywt mæ en Enkikuen i Ballerup aa wa gromme godt tefreds. „Hwo læung vil do go mell Oller aa Fæm a tarr Hawe? Tænke do itt po sjell aa saa et Hjem?

Digitized by Google

Do haa indda nowe Skurre po Hwonnen no," seje han.

„Saagu tænker a baarre awter aa fram. Men a blywe jo snaaet te Gammelmaj. Den komme jo wal, Wohelh haa besketket mæ," sejer a no stellfarre.

„Pus i Hoel, Hwengelhoh, som do er! — do ka faa 10 Sinn ower et Daertræ aa olle gjø dæ farre," seje han; „men a ka som en gu Ven sej dæ jænn Ting: „I wo Boj, æ der en sie Mentikuen, Lisbeth Kjerkigoe. A trowe do ka blyw hinne Gauning. Hun æ po di Alle, et know, raffeniert Kvindfolk, dæ haaer et gjæw Boelstej, aa der æ hwerkin Bønn eile gammel Folk. — Mette met Begrevo passe I sammel som Skav aa Konnbænk. Elles maa do kall mæ Mads.""

„De ku maaski olle væ saa ill!" minnt a, aa vi snakket vidt aa bredt om den Ting. De slap jo fræ ham, hun ha sit mæ u. Hun mangelt en Kaael te November. A ku jo kom hen te ham en helle Daw. I melle Golaw vill han snak mæ Lisbeth. A ku jo da forelovi læ mæ sejst som Kaael. No, a gik da aasse dæhæn saa faanommen som et tae Foeskind. A kam fost ind te Hans naityrlivis. Han hae naak baarre ind aa uh, aa de saa u te, han hae aasse en ferem Kuen, men hun wa rele grem: Glowenro Hoer, en stow Mund, aa sikke Waldkrutte, hun sto mæ. A tænnt, wa Lisbeth it om hallt saa

Digitized by Google

grem, vill a hwerkin ejj helle ha hinn. Men Hans ha olle woo nuerin, aa de saa u te, dæ wa en gu Faastoels imell dem. Saa kunn de jo ilywel væ godt nok. En Timmes Ti ætte kam vi om te Lisbeth; men de wa no annt. Hun wa et rekti know Kwindfolk, vesſnok baarre ferem aa bogti, men a howt it rekti hinne Væsen, hun wa et bette Kon spansk aa it fri saa aa væ no hjavvere. Hinne Mand wa it wal kold i Foeren. I Gywtemolstanke, som hun tæmle tile wa kommen i, stoet 'et mæ aasſe, hun et Pa Gong hjavveret wal rask aapo aa snakket faakiert, ide hun soe, hinne Mand wa do o Liim po Slongen, aa Skomaggeren wa da kommen mæ et Pa noj Stowel te hinn o Hundsælſkind.

Hans soe jo Snakken imell wos om aa blyw sejst, hwa hun lo te aa ve glaj te, men a sarr som po Egg aa ku snaaet it sej hwærkin „bu" inn „baw"; de hjalp it, Jens puſſet te mæ, saa a tøt ilywel it, hun wa den, Wohch vill ha mæ teſſekket. Tefællet kam mæ te Hjelp. I de saaem kam Pigen ind mæ den broen Hoen. Snakken fek Ehn, aa vi fek et Kop Kaſſe. Saa sku vi da u aa si Kreturen. A gik bagætte Lisbeth, dæ kamm te aa snovvel aa fall uh i Goeren ower en Stien. Da hun saa kam aap aa gik, bløw dæ en bette Streem bagætte hinn hæn a Browen o Aaesk aa Soen, aa hun svann mier aa mier ind i Omfang om hinne Howte. A stusſet owe di hie, men saa sann a u o, te hun i Fallt

maatt ha slawen Hwoll po hinne Tonyer, dæ som en Hoel no nejsten utæmt fell nie om hinne Hæel. De wa it ret manne po Lannt, dæ de Gong ha bægyndt aa brug Tonyer, aa no ha a sott nok aa si. Da hun gik ind, holl a mæ tebaaeg aa søe Hans Jørren Beskejen. Han mint mæ de godt aa søe, hun kaski sæ wa no pyntsyg, men hun wa jo aasse ong aa møj usaasoegt, aa hinne Bæsen, som a wa no mangkierle owe, ku dæ jo forannerес møj ve. Men a wa jo da de største Fæ, dæ ku sto i met ejen Lywsen aa hes faa de hie. — De hjalp it. A gik mæ de saaem ind aa so hin Faawal. Hun bløw straks saa rø som de dreppinde Blow, men da a to te Daeren aa gik, bløw hun hwi som en kalket Vegg, aa hinne Owen wa liig, te di gnistret o Gallheh. A gik aa skøttet mæ sjell et Pa anne Oe aa ku godt ha kommen te Brø, men de past mæ it rekti mæ den, a sku binnes te, aa a ku olle blyw sarre.

Wule kam den, a tøt om, aa hun wa it hielt nagen, om hun engen Goe hae i Kyevet. Hurn vi bløw tjeen aa fek hingaaen, kommer ingen anne ve, men de wa ret som en Guds Styrels. Saa saale længg haa vi jo it wo gywt, men Wohel haa wo mæ wos, aa ingen o wos haa saatraat 'et te Tatow." —

„De war en knøw Histaarri", saae Sessel Klehsgoer, dæ wa uh fræ Lemvigejnen. „Wo Heer æ mæ wos o den gue Vej, men gjo vi unnt, ska han nok

finn wos. Sorn faatall mi gammel Oldmower, den Gong a war en bette Baaer, hurn en stompholle Hærremand, dæ haaj væt en vittloftig Krabaaet te aa spell aa drek, kam aste. Han begik jænn Domheer staer inn en annen, faastu eht aa stiel hans Sagger aa warr neerve aa go fræ æ Goer. Men liig o en Gong fek han saa manne Pæng, te ingen ku faastaae, hu di kamm freæ. Da han haaj tommell mæ dem i nower Oe, blow han ijænn saa sahte som en Kjærkroet aa rej omkring o en hvir Hejst. En Gong vill nower slemm Drænge kyll nower Stien ahter ham, da blow han saa gall, te han sprang aa æ Hejst, fek fat i en stuer Støk Runtel aa kyll ahter dem. Han slu en Aarrem i Stokker o jænn a dæm, men blow ve aa rie, som Faunen wa i æ Heel a ham. Han blow ve Drek en faalle rinng Minnest, æ Goer blow soel, aa han kem te aa bue i en bete Hus. En Daae lo han i en Vejgroev, di trowt, han vill doe. Han blow kjørr hjæmm, aa saa blow æ Prejst hinnt te ham. Saa bekjeen han for ham, te han u ve æ Haw haaj slaann tow Mænd ihjell i en Buer, dæ wa drewen te Land, aa haaj kyll æ Lig i æ Haw. Aa saa haaj han taaen en Kahs fuld a jænne Guldpæng, som han no haaj oj. Men hwa skier? Da han haaj bekjeen, blow han rast ijænn aa blow domt te aa kys den blo Jomfru. Men dæ wa nower Hærremand a hans Familli, dæ reest ower te Kongen aa

Digitized by Google

tall for ham, saaen te han blow fri. Men o æ Hærregoer, hurr han haaj jawer æ Hund ahter fahter Folk, kam han i manner Der o æ Ywelawten som en saalle Staahri i hvirr ullen Klejer aa fek da hans Næhter i æ Folkstow. Naar han saa kamm i Tanker om, hu solle han haaj bo sæ aj, ta han blyw saa moj grulig saaknott, te de wa ret en Ynk aa si er."

No blow dæ snakket vidt aa bredt om di gammel Hærmænd, aa nowe o di lowin fek aasse en Omgong, imæns di ponoj kam te Buers aa blow beværtet; men da Mænnen saa sarr mæ en Thewannsknejt, seje Jens Graewe: „Dær æ saagu baarre nen aa gue Folk i enhwær Stand aa Stelleng. A haa won nue længer inn baarre te Oes aa te Moll. Æ der it mell Smaafolk moj Unnerne aa grem Utow? Aa æ der it imell Bønneren moj stuerem Kram aa manne gremm Bavvelpotte? Manne o dem, dæ vil gjall faa no gromme nowe, æ somti di oll ringst. No for Eksempel ham den hie Kaspe Waarrgo. Vil han it gjall faa en stu Praappitarris aa en kloeg Karnalli, men æ han it en gibommerli Hjæmsonning aa tæt ve aa vær et stu Doggerhoe? Mon han i Længden ka klaaer Begrebberen? Pus i Hoel! Han ka sait slaa Skrald mæ Pisken. Fik han it Goeren op aa nie ætte hans Maarbe, aa saa fek han wal aasse en gu Skipp Pæng i Mægywt. Men dem fek han wal sat Vej saa ve aa bog de stue Stowhus, saa ætte Sejels brugt han elljennest Semint

faa tæt ve et Pa Tusind Krone. Læ wos it snak om, te der æ baarre Kjelle aa Etasie, Puppeltuere aa hyw Skaastien; men der æ jo satemæ saa manne Stowe aa Kalette, te jæn ka go vills dærinn, aa en long Gong gjemmel hele Komersen. Passe de no saa en Boen? Æ de no saanopti saa hans Bønn i Framtiæn? Hielt urn Konnervitter æ han it, men gromme vikti aa myndi. De æ de fine ve 'et, te den, dæ ka smigge ham aa bok saa ham, ka godt træf aa faa en Tjenst o ham, hwes han æ i di Loene — it pinde saa de, der æ godt i ham for et Slaa — men, a kinne ham po en Prek, han sette nok Pris po aa blyw kredænset saa. Uh aa hænn drawe han jo tit, æ baarre „dit" aa „dat", aa nue mæ „sær" ve; aa somti komme han hjem mæ en Plakat aapo, men saa æ han en Stykke dispotisk Flaev mo Pælene, der æ olt saa pyie te aa it ka ta Vien i Niesen. Men maa a sporr, æ de no Eer? Mon Fangyldningen it vill fall o ham, hwes han it hae den stue Goe? Aa de æ de, te a it kan saadraew irell Bonneren, te di vil takssieres aa rangsieres ætte de, di eje, men it ætte hwa Fondaaes, der æ ve dem. Sej om a lywe! Nej, a æ missel it vills po Kareten. I ka trow nej. Aa han ska være saa kloeg! Jow tak! De æ bag om.

En Gong gravt a Growte saa ham, 55 Famn. Da vi go op, vill han dividie mæ 55 ve aa dividie 2 Gong mæ 5, aa han wa nok saa vikti øwe,

Digitized by Google

han ha wonn lomt hænn i Krames Rænebog Han ræent fæ fjell i femten. A maatt faa gjo Stokker op faa ham. Han wa faa Beet fom en Sild; men de trowe a olle, han ku retti tegi mæ. En Gong a gik te Des, aa han kim kyerin faabi, ba a om aa kom op; men den ftue Mand flaw Skrald mæ Pisken aa kjoe, fom han sku faa ætte Joermowe. Han vil gjall faa en Frihedsmand, men han æ en Dispoet o en Boen, dæ vil ha, te Smaafolk fka fto mæ Kasketen i Hoenen, fej Di te ham, buk aa gjø Knæfall, ja vinnt i Klokkimme faa aa komm ham i Toel, den Bommernt. Men owe faa di ftue æ han en regti Fjettftekke, aa di fmiske jo nok faa ham, men række Tongen u, nææ di vænne ham Roggen. Jow, han æ faa owemnere aa indbildst, te han løjte, men diefaa gaa han aasfe unnetien flemt i Wannt. — Saaen wa dæ en Gong et ftu pollitifk Møe, aa da ku han it dy fæ faa aa gi fet Befyw, men de wa en kold jænn den. Da han will begynn mæ Lejfen, fom Dejnen nok ha ftrowen op te ham, trowt a, te han ha fot Kollen. Men da han faa fek Hjavveren loes aa ræmfet op fom en Skuelknejt, wa han liig te han broftet fæ aa fo u fom en mannaallen Kok. Mæ jet bløw han hiel fammel, faa han wa kommen u o Ræmfen aa ku hwærkin pip in kuk. For aa vinn Ti, fkænket han fæ et Glas Wand, men i jenne Faafeppels kyll han de fræ fæ, aa de ramt Ras Barba i Anfektet. Saa maat han te aa ta et Piis

Digitized by Google

o Lommen, aa no loſt han Reſten op i en rekti Breektoen, natyrlivis mæ en Miin, ſom om dæ it wa nne, dæ pusſelt. De æ de ſine ve' et. Han foreſtelle ſæ ſaa gjæw, ja ſomti no helle; men han æ pinde it o di gue. J Forſjowe, da Soren Madſen wa ſaa rinng o de hie Maewkanarri, ſek han mæ te aa lov owe te Kaspe, om han it trowt, han ku ſaa no Unneſtøttels o Komynen forelovi. De wa liig ætte Kaspe wa ſlott i de noj Stowhus, aa da a kam dærind, wa dæ ſtu Sælſkav o no ſtue Puhſte fræ Skjellboj. Di ſarr aa drak Taatte. Kaspe wa no ſtakket aapo Tongen aa moj roblesſit i Anſektet. „Set po Hoet", ſeje han, da han ſo mæ, „vil Jens vinnt lett". A ſat mæ jo ſaa nie henn ve Daeren. Di ſarr aa prokurieret om Ollowen. „De tokkes mæ," ſeje Kaspe aa keeg gjemmel Ywlaaggeren, „aa væ et ſtue Samſonsgue for aa hæmm Drekkeriet." De ku no ve rekti nok: men de wa de ſine ve 'et, desſom de ſku ta moj te mæ ham, ſaa ku han ſjell blyw et gjæw Samſonsgue, ſaa hwes Goeren blow tawen fræ ham, ſaa wa han et ſlem Samſonsnin, dæ it wal wa Værden tjænnle, ſaa han vill jo it beſtell nne. A vinnt aa vinnt aa ſarr aa blow kyw o dje Reverenſe; di vill it te aa go, aa di ſku no te aa ſpiis; men a blow it baajen hwærkin woatt inn taet. Saa foræhtet a met Erin, aa Kaspe ſeje: „A ſka owevej Saggen aa ſkryw te

Saahren." Saa gik a. Nowe Daew ætte kam hans Brow, dæ loe saaen:

„Efter en grondig Overvejelse tør jeg ikke love at støtte dig, fordi du har Mavikatark, hvilket Kommunen ikke har Andel i. — Jeg sender dig derfor denne Reslasjon til behagelig Efterretning og videre Iakttagelse.

Kasper Borregaard,
Sogneraadsformand."

Nej a low ifjowe. Da fek Pæ Hvas en Hoen aa pluk mæ ham. Dæ wa Sowenraadsmoe om Alledomsunnestøttels, aa Kaspe sar aa vrej sæ ve di sine Ugywte, dæ vill blyw. De fu Kaspe da blæs a, mint no Pie. „Nej," saae saa Kaspe, han hae da møj Gjall. „I da sku da Faunen glow i dæ, saa do Gjall," seje Pie, „dæ wa Pæung po Rinnt, da do to imo Goeren. Do haa vill spellt sku Kretur owesaa Fattegoerens Lemme, men a frøjte misjel saa, te do ska sjell kom dæ, inn do lukke din Brekke."

Den wa saa grow saa Kaspe, dæ soll sæ slawen, men stek op saa Pæ Hwas, nej de wa saa gallt. Saa seje han:

„Vil Pie sorre for aa so di Kowle slevt nne te Sih; dæ sku gjænn væ fri Færdsel paa Vejen saabi Huset".

„Sej do kuns do, mi Faaesen, do vill wall ha, a sku sej Di te dæ, men de gjø a Dæwlen bræk

mæ it! Minn Kowle legge po met ejent urren faa Huset aa sjeniere it Færdselen. Dæ ka legg en ænnkelt Pind po Vejen, som en faadrokken Kjælling fræ Snæpstrep æ faldt owe."

Diemæ gik Pie, men Kaspe far som en Hund i Rævnveje. Han huest aa bevverei owe hiele Bælleren. Han ku it klaaer Begrebberen, faa Kjællingen wa hans kjorrle Faste. Mi Dejens Wallsprog wa: „Ikke synes, men være." Ska vi klenk aapo, te de vil vi aasje hyst?" Da di ha klenket aa drokken, sang di den hie Wiis:

„Po Krihpiven gik han aa bappet,
Ve Tynne han ollti den tæen.
Hans davle Klenorri wa lappet,
Men herle fræ Ehn aa te Ehn.
AEn minnt, han i Slejt wa mæ Rakket.
En Særling i Væsen han wa,
Dæ tit mæ sæ sjell gik aa snakket
Aa somti han hwellert „Trala".

I Venkelstej borr han po Hiæn,
Dæ forhæn blet Longen ku bær.
Di villeste Frokte no si æn
I Hawen o Ebvel aa Pær.
Da ind a wa kommen a Daeren
Te Niels, dæ sar ve hans Styw,
No hwep han ha wonn imo Karen.
Han ræt sat de Hvih u o Nw.

Digitized by Google

I Stejet saa rywit Wost Tynne,
Han bannt, wa dæ strøj po hans Brø.
Aa Karen no sto som en Synne,
Som dreppende Blow wa hun ro.
Hun saae! „Do maa Relihed gi mæ
Om Tynne Do set i det Lyw."
Han swaaet: „Ja de æ pinde i mæ,
Men Smaagen den straks go mæ kyw."

Hun sleev da — aa gemmert mæ Haagen —
Ham spuh, om han Urow ku mærk.
„Nej," swaaet han, „men grem wa sku Smaagen,
A haaer æn ine i met Kwærk!
Men de wa mi ejen Faasjels —
No smill han — o sejl Robrek
A taw et." Saa klappet hun Niels,
Dæ gongelow ræt som en Strek.

Mæ Dugen no dækket hun Skywen,
Paa Bænken saa træt a mæ slow.
Et godt Maalti Ma i set Lyw æn
Ka træng te uaset aa flow.
Da saa vi ha edt, han saatehle,
Hwa di ha maa slet aa ha dowt,
I Fostning wa oll Ting urele,
Aa tit wa de gonn dæm no stowt.

Hans Pann ba ræt Howsinnets Stæmpel,
Aa Troskav, dæ va i hans Brost;
Han Alhjæn kaldt et Gus Tæmpel,
Dæ ræt wa hans Fry aa hans Lost.
No seje da Karen: „Mell fræmmet
Aa sket sæ wo Bonn ka saasto.

Digitized by Google

Di gleh wos, som da hæ i Hjæmmet
Saa fremm dem po Skammel vi so."

Hun rommet wa fræ Skannebaarre,
Da sist dæ wa Kri hæ i Land.
Faawollt han Familien Saarre,
Da fek hun den raareste Mand.
Dæ vidt aa bredt wa unne Suelen,
Om somti no hwep han ku blyw.
Da han sæ no sat aapo Stuelen,
Saa tinnert som Stjonnen hans Yw.

Di trej Bonn te Grawen ha sulle,
Men hem wa dæ lowin ino.
I Kaarre dæ lo bette „Tulle",
Dæ waaggent aa bredt po mæ so.
De Pus, de a ga no en Taale —
— Saa blank aa saa sonklende noj —
Men Niels bannt „Dælen ska gaale"
Sæ po, te re de wa saa moj."

Et Gill mell Ywel o Nøjoe.

Jens aa Ann ku saa knøwt gauntes mæ hinaaen ve enhwæ Lejlihed, aa dje Snak ku olle slep ov. Folk søe no aasse, te di wa Kjærreste, men de wa missen Løwen, de ha di it snakket et Væs om.

Di tot ilowel skamle godt om hinaaen, di tow, aa vesst wall aasse nok, te di vill ingen anne ha, men di gik saaen aa minnt'et u, aa dje stost Gleh wa, om di ku steel et Smil fræ hinaaen. J Gilleiaw aa te Liestow wa di glaj te aa so en Swengom sammel, aa de wa skam en Faanowels aa si et saa knøwt ong Pa i en Daaens. Wa dæ et faale Trongi, sku di pinde nok holl Sjangen. Ivessomda ku di sweng ind aa u i Krejsen, uen aa sjænie jet jænneste Pa, aa di kam faale pænt fræ 'et.

Dje Forelle hae hwærre en slovvestu Goe i Taa-

Digitized by Google

strep, en slnajte Boj mell Aalbaarr aa Kolleng. Jenses Faae, Bette Ras, hae møj Gjall aa manne Bønn aa nok aa drawes mæ, aa hans Kuen, den tyk Kaj Jvste, dæ blot wa Stemowe te Jens, wa no ræt et Rywijan, dæ ollti wa imoa. Annes Faae, Stue Ras, dæ wa no stuerem aa hjapgal, men jastement ingen slem Minnesk, ha ingen Gjall po Goeren aa manne Pænng po Rinnt. Hans Kuen, Kjestenmari, wa de bejst Minnesk, te Lyw aa Blow ku legg i. Hun wa ollti slihsinnet, aa nææ Ras somti fek no gall Nokke, ku hun ilywel holl ijænn mæ ham, aa di kam ræt godt u o et sammel aa sar som Blommen i et Eg. Di hae it om tow Bønn: Pie, dæ sku ha si Foegoe, aa Ann, dæ sku ha en stu Slomp Pænng; men da hun wa saa rig, ha Jens it den bejst Trow te, han nowe Ti maat so hinn. Da han wa kommen hjem o Kongens Tjenust, wa dæ i nejst Boj en rig Enkikuen, dæ bejelt a ham, aa hans Faae dywelt so mæ ham baarre sille aa tile, te han olle ku vinnt et beje Teboj, men ekki han saa ku ork et Oe o Jens te den gue Sih. Ja, Bette Ras, dæ somti græe aa ba te Jens, aa somti skjeldt ham u som en Hund, wa nææ ve aa go hielt fræ Snowsen. Aa hans Kuen wa hielt skollnen imo Jens aa sat unnt i Bækleren o Ras.

Te saaem Ti fek Ann en Bejle i en stu Bahsi naer nie, aa a ska low saa, te de wa Wand po Stue Rasses Møll aa so si Dætte gywt mæ et stu Kre-

tur, dæ wa hwallrig som Niels Ginnerup, saaen hir Bejseren, dæ ætte Rasses Minning it wa aa sej Nej te. Om han it just wa oll kjønnest, wa et jæn, dæ wa no Snaktow aa Bæjsen ve aa o den stue Ehn. Ann soe straks, te hun tot, han wa ret en grem fidiel Kompen, men de blœw Faaeren ren rywgall owe aa sat stywt aapo Daw saa Daw aa grynntet nue om, te hun vill wall ha en Knejt som Jens, dæ it wal hae Skjoten te Kroppen. Aa Moweren snakket baarre i Hægger aa Dægge, men da hun so Ann blœw ro saaknott owe Faaerens dawle Balieren, to hun ilywel hinne Parti, aa skjønt hun plejt aa ku vrih Ras, blœw han hie mier aa mie assibel ætte aa so si Villi sat igjemmel. De wa justemint op a Ywel, te di hie Gywterie wa i Værk, aa Jens aa Ann wa hielt skit tepas. Sjell nœe di træffet sammel, wa di it saa glaj aa saatrolle te hinaaen som helles. Dæ wa nue dem imell, som maat fram. Saa traf 'et hwærkin waer inn beje, di ka'n jænntow te aa følles mæ hinaaen fræ Kjærk annen Yweldaw.

Knap an seje Jens mæ et dyw Sok: „No ska vi wal snaaet te Brøllep mæ dæ, Ann?“

„Nej, de ska do olle trow, men a æ mie rej saa, te di Faae ska owetoel dæ te aa ta den hie stue Enkikuen,“ swaaet Ann aa so no sjømnere u.

„Sikke nue, Ann! Do veh wal elles nok, te do æ den jænnest Piig, a ka lih; men a haa jo olle tu omtet et Oe om 'et, saa din Forelle ka wal it lih 'et,

Digitized by Google

aa a vill faa nove breng dæ Saarre," swaaet Jens mæ roftele Stæmm.

Unn traj om imo ham, le fi Hoen po hans Skolle, ide hun soe:

„Do ska it væ rej faa min Forelle. Nær de komme te Støkket, vil mi Faae it tweng mæ; a skal olle ta nowe anner inn dæ, dersom do vil blyw mæ trow."

Aa no blow Jens jo faa moj glaj, aa di fulles nok faa faanowi hjem.

Syndawen mell Ywel aa Nojoe wa dæ et gromme stu Walkom hos Stue Maas mæ Slejt aa gue Bænne. Innen di kam te Skywen, far den hie Browtoassi, Wolle Pete aa brasket op om Pollitik De slap da fræ ham, te han vill godt stell sæ te nejst Wall. Han frojst jo rele faa, te engen aune tu oweta hans manne Tilliosposte, men han vill breng et hwær Offe, som hans Bænne maat frow o ham for aa rej Sitnassjonen. Men stull han stell sæ, maat han betragt'et som de stost Offe, han ino ha bragt Samfonnet. Han wa mæ vo, Kredsjen ha Krav po den bejst. Han wa o faa kast en Karrite, te æn tu da hwærkin hogg in telle i ham. Nowe so op te den stue Pollitiker, men dæ wa aaaje nowe, dæ smikl faa smorrent a ham.

Jens Tokkum, dæ ha won mæ i Krien, faataall en Histaarri om en bette muere Kwolswier, dæ ha renn en grem Lojtenant u i en dyw Ajelgrowt, faa

Digitized by Google

Spøgelset so u som en syltet Agork. — De grinnt di a. — Men da Ma Boens, dæ wa saa gu te aa song, stemt op mæ en Viis, ska a low saa, dæ blov Stellheh. Den gik saaen:

Isjowe wa Jens Maas saa rinng, ku hwerkin low, inn do.
Han haatt ha slett saa Kuen aa Bonn aa skaff de dawle Bro.
En Gong — de wa i Ywlens Ti — Boheh mæ ga en Minnels,
A fatte Folk sku hjelp i No aa gi dem saaen en Kinnels.

Mæ Krukfuld Sup aa Søstekaaeg, mæ Spesi i mi Lomm,
A taassjelt o te satte Hjæm, dæ wa di oll saa fromm.
Men No dæ wa, saa di ha hwerkin Bro inn Smør i Huset,
Hwori dæ somti ga hwæ Knaaeg, næ Stormen hæsti suset.

Den syg wa hwi ret som et Lig, o Smærte han sæ vrej;
Aa Kuenen græe saa ham, aa Bonnen wa saa tynnlet klej.
Dæ hwærkin wa aa bir inn brænn; aa teg di it ha Sind te.
A takket i met Sind Woheh, te dem a no so ind te.

Jens Maas no fek let warem Sup aa saa en jænnle Klomp.
Te hwæ o Bonnen djell a u o Søstekaaeg en Stomp.
No kom i Fattegoe de wa saa haal imo dje Villi. .
Den hiele Vinte stottet vi en satte, gu Familli.

A trøstet dem aa lowt dem Hjælp, aa Jens kam no te Row;
Aa Knejten blow saa glaj, iwessemda di spoegt aa low.
Mæ rorin Stæmm no Mann aa Kuen mæ takket saa mi Gueheh.
Dæ hejsen Allems nok ku blyw o de, dæ goe te Stueheh.

Git gue Tanke maa opsto — no de æ Hwelti —,
Saa dem, der æ i No aa Fattedom, vi maa sio bi.
Gjo vi saa gjænn, hwa vi ka majt, saa trower a ilywel,
Te vi vil foel den bejste Gleh, dæ gies po Jord om Hwel.

Wisen go Lokk; di blow jæns om, te di vill sammel baarre Kuun aa Bænng sammel te slie skekkele Folk i Sowent, som haed et baarre samlet aa riing, aa hæ wa Stue Ras it abeg. Han lowt, han vill gi slie Tonne Row aa it saa so Skjellenge.

No blow vi sat te Skywen aa fek no villele Sup, aa Klomperen wa missel skoer aa gue. De blow saa steil, te vi ku so Horfræ, saa gu wa Appetitten. Pæ Sams, dæ ku eh lisse moj som tow aune Minneske, sat en saale Masse Klompe ve sæ. Aa da han ænnle so Skieren, kam hwæ Minnesk te aa li, ve de han slow sæ po Mawen aa soe: „De æ ilywel saalet som di Klompe da mætte.“ Kjøjet skrej aasse nie mæ gu Appetit. Da saa Smejen to Owetaagget o en pæn howajse Kaaeg, sprang en greumeste bette Ræemand, som Bageren ha sot still an dærinn, ilann aa go stue Owen, saa slie o Kvindfolken ga et bette Skreg fræ sæ.

Ide Pæ Samses Kuen, den gammel Ma Fraaeuste, hielt alterieret vill ta fo sæ ve Skywen, jawt hun den jænn Hoen nie i en Soesskoel aa slow den naaen verrisloest nie i no Syltetow, dæ sprujet owe øll Lann. Folk kam jo te aa li owe de hie; den areme

Kuen blow hielt fammel aa romussit, aa de wa haatte Synd, te Pæ Sams, dæ blow gal i Skratten, kaldt hinn en Sow.

Stue Ras ba no om aa ta Taallen o Flaskeren, aa dæ wanket no et Pa Glasse godt Vin te aa skøll de gne Kaaeg nie mæ, men de Vin sat Mundleje i Faasamlengen. Instjonnt Snakken om Annes Gywteri mæ Niels Ginnerep wa nesten do hæn, begyndt no slie o Mænnen aa praj Værten saa snaaet aa kom te Gill mæ dem, aa de lo te, han it wa hielt kyw o den Snak ino. Men da saa hans Kuen rinnt u søe, te de wa saabi, aa jæn o Mænnen plompet u mæ, te de wa aasse de bejst saa Ann, da Niels Ginnerep wa en slem vidtløpti Krabaaet, dæ forresten it hae aaent inn Stuehelj aa Aremoe, blow Ras slukøret aa long i Ansektet. Men de mærket di anne it, di blow ve mæ dje Praaten aa dje Sluje.

Staasse Annes saataall po en trinn Moe, hurn Svensk Hanne aa Longgjatre den naaen Daw, di wa gonn fræ Kjerk, ha slawnes po Vejen saa Røg aa Damp sto om dem. Gjatre ha rowen Hannes suet Alteskiæe i Støkki, aa Hanne ha maset den naanes Brelle. Aa den stinhelle Longgjatre wa bløwen saa gal, te hun ha bannt Fannen knaaeg i sæ po, te Hanne wa engen kristen Minnesk.

No takket di ænnle so Ma. Mænnen sik Ild i dje Pipve, aa Kwindsolken fek sat po dje Bindtøw.

Da di saa ha sat aa summet dem nue, imæns

Digitized by Google

dæ blow tawen o Skywen, sang slie o Kwonneren, mæ Ma Boens som Forsange, den hie Viis:

It oll di li, som dæ blow gywt
Isjove, æ et gammel Mondheld.
Ska Guld gjø't o, dæ æ saa stywt,
Saa æ der ingen rekti Bondværld
Næ Kjærlihch der æ i Brøst.
Den dawle Dont ka go mæ Løst,
Di ollti æ hinaaen te Trøst.
Ja Smil dæ komme ætte Toren.

Vi so saa tit, te jæn en naaen
Ve Gywtemoel begik en Doerskav.
Faa Gøer aa hiiv aa ta et Skaaen
De æ ve Guj en solle Moerskav.
Di lowe som no Kjæltrenglow,
Saa tit hinaaen di slow ac row.
Hwo sæl wa it den hie Jens How,
Han somti slow hans Kuen saadærret.

I Mættmari jo hwæjæn kjeen.
Som to den gjerre Pig Pæ Madsen.
Tesist hun i dje Sals sæ heen,
Ann Daarrt, dæ to den stue Lassen,
Den Proppitarris saa hans Guld.
Skjønt i hwæ Law han drak sæ fuld,
No hwile i den suete Muld,
Hinn depin Saarren lo i Grawen.

A rinnt u seje urn aa hok
I de Kapettel mjest saaihane

Sæ dem, dæ ret saa Folk aa tok
Haa nok, især di hown Bynne.
De æ jo som de lywlos wa,
Vil rig en fatte Stempe ha.
Men Dæwlen sku den Stuehed ta.
Den passe rinng mæ fri Faafatning.

Folk tot, te de wa en rorin Viis. Stue Ras soll sæ rekti slawen o'en aa skamt sæ ve, te han saaen ha dywelt mæ Ann, dæ nos wa gonn u i Kykkent. Faagyldningen wa jo aasse blowen taann o Niels Gimmerep i Awten. No waaggent den gue Natur i Ras, maaski aasse de gue Drekkets hjalp te. Nok æ de, han tot, han maat evi skam sæ som en Tork, te han ha donsteret saa moj mæ Ann, aa han takket Woheh, te hun it ha læt sæ besnak, aa no vill han vri sæ u i Kykkent aa sej et godt Oe te hin. Han standset i Faastowen, saa han tot, han ku hø'e Jenses Stæmm dæruh. Gjemmel en Glasruh i Kykkendaeren, ku han sto aa si, hwo glaj di tow wa te hinaaen, hwo knowt di smill aa snakket sammel. — Jow, de wa saa moj lowtele aa hoer aa si, te di wa Kjærreste.

Saa linn han da Daeren aa soe lisse mildt: „Ja, ja, lille Vonn, a ka nok si, te J æ sinnet saa hinaaen, aa no vil a i Guds Navn ønsk je te Lok, ja vi vil tæmm en Skoel saa je i Awten.“

A ska swaae te, baarre Jens o Ann blow glaj

owe de hie, men de kam saa uvinnuten, te di knap fek ham takket, inn han wa i Faastowen ijænn.

Da han kam ind, soe han i how Ly, hwa dæ nos wa passieret mæ Jens aa Ann, aa dæ blow jo no en Gratulieren te beggis Forelie.

Bette Ras, dæ no low owe hiele Ansektet, kam hen te Stue Ras aa soe:

„Ska vi tow Rasse no væ swaweret? A trowt missel Jens wa rej saa Kvindfolk.“

„Haa di 'ki wonn gue Bænne i manne De,“ swaaet Stue Ras.

„I manne De!“ seje Bette Ras, aa han wa farre aa droen o Latte, „i manne De! Skam te Knejt! Haahaahaa! A tokkes ret met Brøst blywe saa kille!“

No kaldt Stue Ras mæ ind i Sowkammeret, hue han mæ de saaem vill ha mæ te aa laew en bette Viis, som sku songes ve Ponsen saa Jens aa Ann, aa den sku go po saaem Melodi, som Visen, di nos ha songen.

Da a kam ind mæ Visen, slo Bollin po Skywen, aa Jens mæ Ann unne Aremen foran.

Saa sang a — aa manne o di anne stemt i mæ Tonen — den hie Viis:

Faa Jens aa Ann vi no vil tæmm
En Skoel, da di saalowt æ blowen;
I long Ti haae di gywt po dem.

Digitized by Google

Ja, rele nok, men de blow Lowen.
Om hwæ si Faae o Riis dem ga,
Saa vil di ingen anne ha
Dæfaa saatiene di Hurra.
Git olle di saatryh dje Stywheh.

Ja priis a vil hwæ Mand aa Kvinn,
Som it vil si po Værdens Mammen
Ve Gywteri, aa di vil finn
En Lok i Alve som i Gammen.
Aa hwes i dem, der æ Fondaaes,
Di bry dem it om Prakt aa Staaes.
Den bejste Gleh i Hjemmet haaes,
Hue di saa trollet verke sammel.

Hæ stoe no tow saa godt saanowt,
Som wa de Fowelpa i Loenen.
Faa dem vi vil two Koppe lowt,
Drek u, som de æ Skek hos Boenen,
Jde vi onske dem te Lok.
Git Ekteskav dje Lyw maa smok
Aa olle di maa kom i Knok,
Men ollii løw i Fry aa Gammen.

De wa rekti en Gleh aa si, hwo lokke Jens aa Ann wa. Hæ wa de let aa mærk, te Pænngen it wa mæ i Spellet.

Bette Ras soe nok en Gong: „A tokkes ræt met Brost blywe saa kille.“ Aa de blow no hærætte te et Mondheld i Taastrep, nææ de rekti gik wal te.

Digitized by Google

Krigebael ætte 49 Krien.

De wa liig ætte 49 Krien, te dæ wa Krigebael te Mekkel Tærpes. A wa saaen en stu slovvere Knejt, dæ tiunt Mekkel saa Drængikaael, men a haa missel ollti hat en gu Ihukommels, aa a ka grangywle hows, hurn de hiele gik te. Dæ wanket no godt Suul, saa dæ blow slaktet en Gallt te owe 20 Liispoen aa baaegt slie Bejste Kaaeg. Dæ wa da Daaens aa Loostiheh saa baaere ong aa gammel i 2 Nætter aa Daew.

A seje tit, de wa en gjæw Ti ætte 49 Krien, ræt nowwe raae Folk aa en gu Faastoels imell dem. A ska low saa, dæ wa manne pæen Kaael mæ blank Knappe i Vejmelskjowwelen. Kraevtow kjenn di it te. Aa Piggeren moet aasse blot i hjemgo Klej: baarre pæen aa næt. A seje, da wa dæ en Ongdom, der æ waaer aa toel om:

Wo Pigge di ku baarre brogg aa baaeg
Aa slih ræt saa trew baarre uh aa inn,

Digitized by Google

Dje Uld ku di kaaer aa hæggel aa skaaeg.
Te Ullent aa Lennet di sjel ku spinn.
Ja Pigen ku da baarre fyll aa spre,
Ku rees aa staak Taarre i Muesen.
Men olle hun hæen da mæ Leppen vre,
Wa stærk aa so u ret som Ruesen.

Aa Kaaelen ku trow i Howhus sto
Aa telle aa hogg i di helle Daew.
Han heet da ve hwa, dæ i Støkki lo,
Go Skowel aa Greev aa Hjollidraev.
J blot et Pa Timme ve Awtensti
Besoegt han si Kjærresk, si Mowe.
Om hothelle Daew sku æn olle si,
Te han sku go ind i et Krowe.

Si Kuenen wa hwærkin Madam inn Frow
Aa Mannen wa Buun, men skam olle Puhst,
Dæ urren Næsoen imo Folk wa grow
Aa sjællen æn so, te han drak aa duhst.
Aa sawmel mæ Folken di oe aa drak,
Di Temaj behøwt it aa feitel.
Men somti di low, dje Maw nejsten sprak
Næ jæn ku sej fram et Kapettel.

Nej den Stueheh! den haae missel hal helle hiel rongenieret manne Minneske. Men de æ missel sann! Te wa de Krigebael, a vill snak om. Dæ wa, som a seje, en gu Faastoels mell ouug aa gammel. Ja, ja! Dæ ku jo nok væ nowe o en skit Karritør, men den, dæ saatinnt aa blyw æstimieret, fek helles

ingen Low te aa sekkenie, aa a seje, ha en Kaael wön tapper i Fellien, aa dæ aasse wa no Fondaaes ve ham hæ hjæmm, si saa ku hon godt renn o mæ en stu Mands Dætte, aa de hjalp it, di hwæest a ham.

Jens Jensen wa justemint saaen en Kløratten bien, dæ wa kommen hjæm o Krien som Dannebrogsmand. A seje, han wa missel aasse den gue Kaael baarre ætter en Plow aa en Hjølli, ku gyer aa laew olltiug i et Howhus aa hae de gue Rinomé po sæ, hue han ha tinnt. Know wa han aasse, saa rank dopin som et Lyws, hae et pæn Væsen po sæ aa et godt Snaktøw baarre i Spog aa Algo. — Ham aa Saahren Jensens Dætte, Mættmari, ha et godt Yw te hinaaen, aa de wa swært, som han sweaget mæ hinn den føest Awten, men de blow Sowensorens, Pæ Mohtens Sønn, Annes, mangkierle øwe, saa di gammel paa beggi Sire ha bestemt, te han sku ha Mætmari. Han wa jennest Baaen te den stue Goe, aa Saahren ku gi hinn en gu Slomp Pænng. Annes tot godt om hinn; men hun ku ikki lih den Braakkelsøe, saa han wa en bette swot Snøwlojennet Murris, dæ ha sinn sæ jri saa Sældaat — aa wa villest te aa gjo Nar a Folk. A seje, han hae 'et ingen fremmet ætte, saa Faaeren vill ræk Tongen u æite oll Folk, aa Mowweren, Ann Jakows, wa jo et saale Narreværk, næe hun fik Knævveren i Gong aa ku stolie oll Folk, dæ kam po

hinne Rækkifiel. Ilywel ſku Annes jo go i Dægge mæ Plys aa gjall ſaa den framme Kjænn; men Mætmari kyll Spaati te ham, aa da den Rullpols ſo de, grovvelieret han owe, hurn han ſku faa Jens monket u.

Da Jens ve Sængiti wa hjæmm aa fuer Bæſteren, ha Annes hænn i en Krog o Stowen en long Snak mæ den hie gremm Kjeſten Saaelmagges, dæ ollti ha møj Lagej mæ Ann Jakows. A wa it om en ſnaatte Knejt, men a haa ollti wo gu te aa mærk Pusſe, a tænnt ſtraks, no ſka do pas po, der æ Ulli i Mueſen. Knap ætte gik Kjeſten u o Stowen, aa ſaa fek Annes fat i den hie ſwønnmuere Jakkob Tyſke, dæ wa blowen no fokti. Jakkob nieſtammet fræ di hie Kataaffeltyſtere; dæ wa møj unnt i Bælleren o ham, aa næe han ha fot ſaa møj Brændviin, wa han en ſæle Slawsbroer. — Nok æ de. En bette hal Tiim ætte kam Jens dallin mæ Kjeſten. Han wa kommen te hin i Kjerkigyren, hue hun lo aa klawt ſæ ſaa møj ænkelet. Hun wa jo da faldt ower en Stien aa ha faaſlawen hinne jænn Bien, ſaa hun it wal ku vrek aſtej. A ka ſej dæ jæn Ting, Jens," halhweſket Kjeſten, aa vill ſtot ſæ te hans Slaalle. „Nej towe no, a vil faateel dæ en Hiſtaarri." Han blow ſtraks no kyw o den Kjælling, ſom han it kjeen nue te, aa begyndt aa raak aſtej; men hun hennuket bag ætte aa grev i hans jænn Arrem, ba ham om aa ſtot hin nue, ſaa hun ſku ilywel gjænn hæn aa hjelp

Digitized by Google

te mæ Opwartningen. Aa Kjævveren gik da po den Kjælling mæ Hiſtaarrie, ſaa han glæmt aa ſaa laas po hinn, dæ ſorret ſaa aa væ po Slævtow, te di kam medt ind i Stowen. Mætmari blow ſaa hun ſom en kalket Veg.

No rueſe Kjeſten i how Ly Jens ſo en ſerem Kaael, dæ ha tawen hin nnne Aremen aa ſulle hin dæté. Hun wa en gremme Skjoge, dæ wa kommen te Bojen merlergoti, imens Jens wa i Fellten, aa ingen aarrli Folk vill røe ve de Dyr, men Jens wa ſræmmet ſaa de aa ha it tænnt po no Pollitæſſe. No ſto han ſom en Oggell mell Kraaege; Gloſe haggelt nie om ham ſræ Annes, Jakkob aa en naaen Stubejs. Aa de føeſt aa de ſiſt wa jo da, te Mætmari ſku da it ve hans Nar, de wa hun ſaa gu te. Jens trowt ſtraks, de wa blot en grem Spøg aa drøv'et ſaa Komers. De go ham unnt aa ſi, te Mætmari beſann ſæ ill dævé, aa de hjalp it, han undſkyldt ſæ mæ, han it ku nndgo aa ſtot Kjeſten, da hun it wal ku henk aſtej, ſaa no gik hun ſaa ſpanſt aa ſpaaſt ſom en Pommehoen, aa Annes ſoe, ide han kleppet mæ Owuen: „De ſta do bill Gjes ind, desſom do haa lae ſaaen nne i Fellten, ſi ſaa æ do en pæen Dannebrogsmand.“ No kam Jens ſaa Alve i Krishumor: „Towe let mæ den, Annes! Vil ſaaen en Hjemſonnig ſom dæ beſkyll mæ ſaa no uſømmelit, ſko do kom te aa boe ſaa di beſtit Mund!“ Men i de ſaaem ſprang Jakkob ætter et Vink o Annes mæ et

stu Forspreng op po Broſtet o Jens aa vill ha renn ham baglæns owe, te han sku ha ſtaaent po hans Hals. Jakkob wa en geſvinnt Ille, dæ ha wo ve di smo Jegere aa wa godt inn i ethwæ Slawsmoel. Men om Faaladels! Jens ſammelt blot et Pa Skredt tebaaeg, greev ſaa den ſæle Kompen i Nakken, ſwenget ham et Pa Gong om hans Hoe ret ſom et Liegitøw, ſaa hans tæmle vih Stowel ſløw lonnt hæn po Gvollt. No bløw dæ en ſaale Balieren, men glaj wa Jens ve aa ſi, te Mætmari beſann ſæ beje aa gaattet ſæ ve de hie. Nowe Kaael, dæ ha wo mæ Jens i Fellten, aa ſom ind i Dawleſtowen ha ſat aa drokken en Pons, kam no ind i Stowen ve den hie Allarm, aa da di fik Has po, hurn de hang ſammel, ſkami di Annes aa Jakkob gibommerlit u. Aa ha den ſæle Kjælling it wo renn hinne Vej u i Køkkent, ha hun reſikiert aa fo jænn po Gommeren, ſaa dje Owen wa liig, te di gniſtret; ja Jakkob ſjel wa it moj glaj te dem, han wa gromme bette no, aa ekki et Kny han ga. Han wa blowen ſaa hwemmelſyg o den hie Vejemolstur owe Jenſes Hoe, te han raewt, maaſki han aasſe hae en bette Ruus. Da han ha fot Støwlen po, ſtak han ind aa ſlaw en Pons i ſæ, men da ingen vill holl Law mæ ham, ſtak han o hjæm.

Annes ſløw ſæ no ſkamfuld nie i en Krog i Stowen; ſom den ſtue Mands Sænn trowt han it,

Digitized by Google

Slawet wa hjelt tapt, men de kam han ilywel knap an te aa mærk.

Mænd aa Kwonne, dæ ha drokken Kaffe inn i Sowkammeret, kam no aasse ind i Stowen, saa di ha aasse mærket nue te Allarmen, men da no ollting wa soent aa roent, spellt Mussekanteren op te en Daaens. De wa en Masaakke. Mellodien wa: „Dansken har Sejer vunden". Baarre di gammel aa di ong stemmelt u aa vill daaens. Annes greev ætte Mætmari. Men da Jens i de saaem nekket te hin, fulle hun ham. Knap ætte, han ha begyndt aa daaens, stemt han i mæ Sangen nok saa saanowt, saa no fu han jo mærk, han aasse ha wunden Sejer owe saa Annes, dæ en Timmes Ti ætte gik slueten hjem.

Ann Jakows fu aasse nok si, te Mætmari vill it bry sæ om Annes. Hun fu it holl 'et i sæ, men kaldt Saahren Jensens Kuen, Ann Daaret, ind i Sowkammeret aa ga hinn de glatte Law, te hun elle Annes sku it ve dje Nar aa hes saa de hie, hwa hun fu tyllt op mæ.

Ann Daarri gemmert mæ Haagen aa soe, de kam an po di ong; hinn aa Saahren ha it imo Partiet, men Mætmari sku it twenges, hwes hun il fu so Sind te Annes. — „Han fa Fannen bræk mæ væ lisse gu Kaael, som hun æ Piig, hun fa wal blyw et Mjæeg lissom do æ!" soe Ann Jakows, ide hun slow hinne Sjael om sæ. „Hun komme Fannen regiemæ da it saa howt aa hæng, Gustilow!" blow

hun ve. „Aa I vil kom te aa spot i Bossen, dæssom di it ska kom te aa ser i en Husehn mæ en Flok Raallinge aa blyw te Byrde saa je i je gammel Alle.“ Ann Daarrt, dæ wa no blomjelket i 'et, kam te aa slovvegræe. O Kraagegg komme Kraagong,“ søe no Saahren, dæ ubemærket wa julle ætte, „ska Annes ta u ætte dæ, Jakow, saa Gnstikow de Gyjwteri gik i si Mowe.“ No gik hun rywgall ind aa fek Pæ Moten mæ jæ hjæm. Den Korreks saataall Saahrens Sænn mæ nowe Daew ætte.

Da de skit Kram wa gon hjæm, gik olltinq mæ en gu Faastoels; Ann Daarrt wa blowen no ctawen owe de hie, men Saahren halhwestet te hin, som di sar aa so po Jens aa Mætmari: „Læ dæm ta hinaaen i Guds Navn!“ A hoer et mæ min ejen Ore, aa a seje, saaen sku de netop wæe. Saa ka dæ blyw Faanowels i et Ekteskav, aa de blow dæ hie. —

Jens Jensen blow jo en villele Mand aa ha Lokken mæ jæ i ollt, hwa han slow ind po. —

Da di gammel ha daaenst en bette Tiim, kam di ind i Dawlestowen, aa Mænnen fek et Pa Ponse. Di hjæmmkommen Sældaate sang no nowe o di gne gammel Krisvisje, men ingen ku hammel op mæ Jens, dæ sto mæ Mætmari nnne Aremen, saa hun ku nok mærk hinne Forelle it skottet ætte ham. Knap ætte gik di gammel hjæm, men di ong hoel u, saalænng dæ wa en Stjonn po Hemlen.

It blot Jens, men slie anne æstimiert Kaael, dæ

wa kommen hjæm o Fellten, renn o mæ en rig Mands Dætte, aa som a seje, dæ wa ekki en Gassi, dæ hwæest a dem. Hwæsæn ha di Gill inn Tajammin, aa fek di justemint it den stue Goe, saa fek di da nue aa ork aa dryw op, aa mæ Fli aa Guds Hjelp fek di te Husbehow. Hwa pyt! A seje tit te mi Kuen: „Læ wos it hænng mæ Flæven, saa de vi it haae de manne, vi ska missel it ha nue mæ wos hæsre."

Den annen Awten kam dæ it manne o di gammel mæ te Bael, men nok saa manne ong Folk. Sowensoren møet mæ Skjellt po Brøstet aa stekkelt nue om, te dæ ha nok won no Slawsmoel den føest Awten; men saaen Spetakle vill han no set en Staappe saa.

Hæn a Awtenen kam den hie Ras Adam, Smutstræjeren, som di kaldt ham, saa han ku smut som en Vessel fræ jet te et aaent. Han wa egenli en gu Skræje, men de ha han ingen Row po sæ te. No wa han Urmagge, Glarmejste, Skaastiensseje, Kejelflekke aa Hvøddebrødsmand, lissom de ku byh sæ té. Han wa et saale Kryev i Munnen, dæ ku sammel oll Folk om sæ ve aa sej Sprog aa Kapelle, aa hurn Fannen di saa spuh ham elle prowt aa vill sneløev ham, trow mæ, han sku nok beswaae dem, kom om ve dje Dae aa taer dem godt. Han ha i i sinn Ti timnt Sowensoren saa Dreng, aa saa begyndt Pæ Moten, ide han vestet mæ Tongen: „Ka

Digitized by Google

do how, Ras, te do sto i Staalldaeren i di baae Skjoet, da den mannaallen Kok renn ætte dæ ronnen om i Goeren?" — „Aa ja," søe Ras, a ka pinde how, hwa dæ æ passieret mæ 3 Daev, faer inn a bløw førr." — „Ka do how, do gik owe te Madses aa sku loen dje Honnelaw, saa de do ku it rekti kom ætte aa laev en Tyrhæel. Da kam do pivin hjem, saa de di ha owebegrinnt dæ." — Pæ Moten wa møj tonghoe, aa diesaa skowroevt Smutskræjeren, nææ han beswaaet ham, men han ga ham gjænn i stell Toen, som Pie it ku faasto, et slem Bagslaw, aa vi anne gaattet wos aa grinnt.

„Jow, a ka godt hows den Ting, Pæ Moten, dæ wa gromme møj godt i dæ — saa dæ kam olle no godt o dæ — aa di Kuen baaegt nowwe gue Pandkagge, saa di wa saa styw aa jæemsaajen, te ingen ku eh dem."

„Ka do hows, vi lest dæ te aa eh et hiel Fa Kjænnvelling, saa vi maat te aa tremmel mæ dæ uh i Hawen, te de gik øwe?"

„Ja, a ka pinde aasse hows, dæ wa et villele Skaarrgill hos dæ, men da maat saaen en moge Knejt laun sæ mæ no mulle Kaaegrengi uh ve Ann Jakows i Kykkent."

„Ka do hows, de Gong do stal et Pa Eole i Dejnens Haew, hwo a da taall ham te, saa de han blot ga dæ et Smæk aa it bonket din Rogstokki, saa a vil ha en gu Dreng u o dæ?"

„Jow, de glemmer a dæ olle, Pæ Moten. Do haaer en faale gu Forstand — saa do bruger'æn sjallen."

„Ka do hows mi Kuen lut dæ inn i Houshuset, saa de do ha lowen faa hin?"

„Jow, Pæ Moten, de wa faale godt betænnt o himn — saa min Tarm skreg i Lywet o Sullt, aa a oe en hiel Browl fuld o Eg!"

Imelle Golaw wa Annes kommen ind a Daeren, aa han ga Faaeren, dæ no wa kyw o Komersen, et Vink, di snakket sammel i Faastowen, aa Pæ Moten kam it mie den Awoten. Men Smulstrajeren ha wonnen sao moj Gihor, te han straks saall en hiel Kaarrefuld Hveddebro. No fik han et Pa Kaffeknejte aa blow no plarrist. Saa saataall han den hie Korels: Da han reist i Kongens Tjennst, ba hans Mowe — en Hallsoste te Kywlingsaahren — ham om, te han maat wokt sæ faa stærk Drek, it go faa sille fræ Gill, aa sky enhwæ sin Farsamling. Saa wa han da kommen saabi en Wandmoll. Dæ so han Wannt drow 3 Hywel. Dæsaa vil han olle drek Wand, men Brændviin. Aa da han it maat kom sille fræ Gill, gik han gjænn tihle, saaen næe de blow Daw, aa da han maat sky sin Faasamling, gik han olle te Kjerk. Da di onng no gik ind aa daaens, sulle Ras Adam mæ. Han daaenst et Stok, som han kaldt Kywlingsaahrens Wals. Den ha han daaenst urren saa Oes Domkjerk, da han wa brot op fræ Raa-

stowen aa ha for Mossjetissjeren po. — Saa stowelt Ras o mæ den tomm Kaarre.

Men i Daeren moet han hans gammel Kjærrest dæ hænn fræ Grolste, den gue Kjesten Saahlmagges, aa di kam te aa stje sammel. Po Grond o Tandpiin gik hun mæ Klaptræ po, aa hinne breh Mund slaasjet u i en Firkant. „Da skal a Fannen saasaall mæ low faa, do it haa for det Kostow slet op ino!" grinnt Ras Adam, flow hin om Halsen aa vil kos hin, natyrlivis for aa gjo Lojer mæ de Dyr. Men hun renn ham te Sih som en mannaallen Kow, spot Skroen u ætte ham, kaldt ham en begsengeret Omlove, dæ vill muhs hwasomhelst. „Do spotte jawen godt, Kjesten, do gi maasti 3 Mark i Skat?" gongelow Smutstræjeren aa so hæn te vi anne, saa hun wa blowen go te en Lowne (en 3 Markesknen). Liig te hun fraajet, greev hun en Trejpælslast aapo Drawkiesten aa kyll'æn ætte ham; men han sprang som en Lækat u a Daeren, grinnt aa kaldt hin en gjæw Kraaghajs.

No smækket Mekkel Terp Daeren imell dem, helle ha di wal kommen op aa slaaes. Mekkel wa den pæne aa den slenke Mand, aa nær han wa testeh, behowtes ingen anne Polliti. No Utow ha beje Nætte saawollt no Ballade, men no wa dæ ingen, dæ hwesselt mie. — En Gong imell kam han aa hans Knen ind aa fek en Swingom, aa di snakket lisse wal te den satte som te den riig. Hænimo

Minnæt blow Folken pæent traktieret, aa Kaaelen fek en jænnle Pons, men ingen Swireri elle Slawsmoel; no wa dæ ingen skit Hwærkene testeh, aa Wolles Anstand fu hejsen olljænnle jet en Staappe faa Uhomskheh aa Bavleri. Som a seje, de wa ret en gjæw Ti ætte 49 Krien, en gu Faastoels mell Kong aa Folk, mell how aa law; a seje tit: „Git den Ti maat kom ijænn, Bonli, aa kom no snaaét!"

Digitized by Google

Et maarrle Basselgill.

Saahren Madsen wa en breskolleret, men law-stammet Kaael, dæ po Sessjonen mangelt en Kwart i 60 Tomm. Han hae et raae bette Stej, fu holl et Pa Ky aa nowe Foe, aa dæ wa gu Orden baarre i Haew aa i Mark, saa han wa it urren Konner-vitte, men han wa narajte i Snak aa Wæsen, aa dæsaa wa han tit te Trekworr; jæn aa naaen fu gi et Grin a ham. Hans Kuen Trine gik godt i Hammel mæ ham aa wa aasse dogti te grow Arbejt, men hun wa it moj rennsarre te Malawning aa glæmt tit aa hol Hueshæhlen sammel. Tyk aa wrallten liggent hun en gammel gro Goes, wa osse i Gronnen et godt Gimyt, men nær de Gall stak hin, wa hun ilywel it ret rele aa spoeg mæ. Saa fu hun nok sej Saahren, hue Skavvet sku sto, aa diesaa blew han tit te dawle Brug kaldt Saahren Triin; men de howt han it aa vill it hoer et Mok om, te

Digitized by Google

han sto nune Taaffelen. En Gong ve Sahanstes Ti ha di dje aattin Baaen i Kjerk, en bette mawe Dreng, som Saahren kaldt Skraaevkaagen, aa da goe di et Bassjelgill, dæ æ waaer aa toel om, trods et Pa Uheld i Kjerken. Da Gudmoweren, dæ wa no stjahvet, blow tejpu om Drengens Navn, ha hun glæmt 'et aa seje: „A ka „su" it howet!" Hun spu da Helle, dæ to Luen o; men hun, dæ wa halldow, to sejl a Husnommeret aa trowt, Prejsten vil veh, om de wa hjæmdøst, huesaa hun seje: „Vest ette nej." Imelle Golaw kam Dejnen hæn aa saae Nawnt, aa glaj seje no Marjann: „De æ „su" aasse sann!"

Da di saa stu aasse, gik Saahren, dæ sjel wa Faje, saa tihle aa te den sejl Sih aa møet da Kvindfolken bagve Altret, hue han tast Dejnens Offe.

No alterieret owe de kam han slukøret saabi Dejnen et Støk bag ætte Kvindfolken, dæ ha sat sæ i den øwe Stuel, aa saa dem vill han no gi et pæen Bok. Men i de saaem slompe han nie po Kjerkigwollet mæ de Uroev: „Ak Herre Jemini!"

Blandt di indbojen Gjejste wa aasse Jens Olle, dæ ha beholdt de Tenawn, fræ da han wa Sældaaet. Som han wa stu aa swæer, wa han aasse grodi aa sluhgin. Di fek Boghwegrøe, men længg ætte di anne ha holdt op, kjo han ind jet Læs stoe inn et aaent aa bannt po, te han vill ha Fajet tæmt. Men oll bejst som han hollket i sæ, sprutte Grøjen u o Munnen,

Digitized by Google

aa han bannt Dælen swefte sæ po, te dæ wa Mus-onnge i dem. Da Trine kam mæ Karklujen aa vesket Grojen op, ku hun sjel si nowe so bette skallet Musonnge, men hun ga jo Mølleren Skyllen. Bag ætte fek di kogt Eg, saa de wa Saahrens Lywræt, aa han ha ollereh sat 5 innen faa Bæsten, men som han saa stak en Theskie nie i Blommen po de sæet, seje han: „A trowwe pinde, der æ Kywling i Egget!" aa han begyndt aa stjell Trine u. Dæ wa slie, de wa gonn lissedan, aa di ha jo saa sæt Egget blyw po Tallerkenen, aa di sar aa grinnt i Skegget. Trine stak Nowen i Sien aa ga Saahren Skyllen, han ha jo hinnt Eggen ind, en Hoen maat jo ha laa po nowe o dem, aa saa wa de 'ki mie. Di sar no aa praatet nue. Ræt som i en belejli Stoen seje saa Jens Olle: „Læ wos so en Hjærtestørkning owen po de." „Ja vel," swaaer Saahren som den belevne Bært aa skænket i nowwe Glas. Dæ blov klenket, aa Glassen kam te a varm Bowien i Vejeret. Dæ blow saa taltet saa Ma, aa Bolle Kræme vill gi Marjann (hans Kuen) et Kos, saa hun ha jo won i Staaes i Daw; men da han wa møj nærsynet, to han sejl aa greev Saahrens Trine om Halssen. Hun vill ha langet ham en aarrli Senkeldus, men ide han sprang te Sih, ramme hun Jens Olle liig saa Hjaah-tet, saa han mæ et stu Broel fell verrisløst owe mo en Komoe aa knækket en kjon Blomstevaes. Men Saahren blow o Skensyge ino mie gal vo Wolle,

greev ham i Fepskegget aa snorret ham ronnt, saa han skreg ve 'et, aa Marjamm ga sæ te aa græe. Fost da han fek et Vink o Trine, kam han te Faanopt aa slap. Men de wa værre mæ Jens Olle, saa no fek di aa si, te han wa hielt doent hæn, saa di maat te aa plask ham mæ kold Wand i Ansektet. Saa sat han et Pa stue Brekke op aa soe: „Huer æ a?" Hans Kuen Sessel Spes, dæ i melle Golaw ha wo uh, kam ind aa sto aa hjavveret aa soe: „Guj buere, bejer 'et, hurr æ 'et fat mæ dæ, Jens, a frojte saa, te de æ di Musonnge, dæ nawe i din Junwoll." — „Pyt, bette Sessel, no æ de owe ijænn, a hemle Gustikow it den Gong," seje Jens aa sprang op.

„Aah, hwa Ulok ha dæ wonn i, om do wa gon te den stue Armej? seje Skafferen Krestaaffe, „saa ha dæ blowen nue saa mæ aa saatien. A tæ bann po, Sessel ha it fot Low aa ser Mnki ret lænng, dæ ha blowen sin Brollup mæ hinn inn Dajammin, aa a æ olle beje tepas, inn næe a goe mæ en Deputassjon te Begrawels elle Brøllep."

„Men hwes Jens ha hemlet, ha Krowemannen it fot slet saa møj aa saatien," grinnt Wolle Krame.

„Vil i holl je Bot i, baarre Staasse aa Wolle!" soe Jens vreppin, „vil I gjo Nar a en gammel Kyrrassjier, saa skal a Dælen blokiere mæ væren i Bælle, om I vil solle mæ urrensaa." No tow ..a bomstell, da Jens væren de Hvih u o Owuen, ..t Baaent wa blowen vækket aa stak i aa græe.

„I ſku „ſu“ ſki Skam,“ ſeje Marjann, haa I nu ve je Baſieren vækket mi bette Guddætte?“

„Guddætte!“ ſoe Trine wo Lwes. „Naa, ſaa I trowe de æ en Tos, vi haa faa wos te. Nej de æ reſe en Dreng, kaldt op ætte Henry, a wa Amm ſaa hos Hækkavvet.“

„Dieri ſtikle Homlen, vi trowt, te Henry wa et Piggenawn, men nu æ de en Dreng, ſaa æ de en Dreng, ſaa te Lok da mæ Krabaaten aa læ wos klenk po de,“ ſeje Wolie.

„Gu æ de en Dreng,“ ſeje Saahren opromt, „dæſaa gjo a ſtı Basſelgiſl ſaa Skraavkaagen.“

„Saa vil vi tømm wo Glasſe po, te han maa blyw je bejſt Gleh i je gammel Alle,“ ſeje Staaſſe, aa de drak di da Glasſen u po.

I de ſaaem Golaw kam Musſekanteren aa en Diel ong Folk fræ Naabolawet ſulle i Hælen ætte ham.

Da han ha fot en tae Snaps aa klenket mæ di anne, blow han ſtellt an po en ſtu Bonkſtuel i Lowen i det jæmn Homn, aa ve Klønetten kaldt han baarre di ong aa di gammel ſammel dæruh te en Daaens. De wa en Pærwals, ſaa de wa Saahrens Lywſtyk. Sjelſolgeli grecv han Trine, aa ſlie anne ſulle ætte. En Gong imell klukket Flaſken, aa di fek en Gutta-pecka, aa ſaa git 'et loes. „Monter mæ Halmveſken!“ ſoe Jens Olle aa tralallet, ſom i hans bejſt Kaaeldomsdaew, ide han ſwenget Sesſel, dæ jokket aa trip-

pet saa semmerst som en Kok i en Vill Bloe aa it wal wa te aa holl Stue po, især ve Jens, dæ helles nok sku folle Tafsien, immer fek wal moj Drekkeis, aa de ehn da aasje mæ, te hun i en Swejte usaawarren kom te aa kaast Krog saa ham, saa han verrisløes feel owe, aa slow en Lerrvegg nie ind te Svonnstejen. En stu swot Galltgris sprung ind i Lowen aa jawt Kwindsolken væk, aa diemæ blow de saa saabi mæ Daaensen. Heldivis hae Saahren Triin ino en hal Pot Brændviin, saa han ka gi en bette „Kromdram", som han soe, te aa sluk ætte mæ. De wa wae mæ Trine, dæ vill gi Kvindsolken Kaffe, saa i jænne Hjaavethed aa i Hastværk ha hun saasnovvelsieret sæ. Da di anne ha drokken, vill hun sjel ha en Slønnt. „Hjaate Bonn, som de smaage wammel," seje hun, aa Marjann søe: „Ja, a ku „su" it wal so et nie." — „Ja, saa haaer a, Guj doe mæ! tawen o en fejl Does aa brugt støet Kaneel i Stejet saa Kaffe," soe Trine, da hun ha smaaegt 'et, aa skrannit i aa grinn mæ di anne. — I hiel 8 Daew blow dæ snakket moj om de maarrle Basselgill hos Saahren Triin.

Digitized by Google

Generalkorrespondance til Venstreblade:

„Pesalliker“.

Vi har snart en hel Stab af Forfattere, som skriver i jydsk Mundart: H. F. Fejlberg, J. Asbeck, T. Jacobsen, Chr. Becher, K. J. Kristensen o. fl. Alle forsøger de med større eller mindre Held at give deres Historier forøget Kolerit ved at benytte en Stavemaade, der saa nøje som muligt svarer til den rigtige ravjydske Udtale.

En af dem, der har haft størst Held med sig i saa Henseende, er Redaktør K. J. Kristensen i Hobro. Hans „Sownraadsforhandlinger i Snakkenbjerre Sownraad“ gjorde strax ved deres Fremkomst mægtig Lykke, saa at der i Løbet af et Par Aar har kunnet trykkes henved en halv Snes Tusend Exemplarer af dem, og hans nys udkomne „Pesalliker“ — et gammelt vestjydsk Ord, der betyder det samme som Kroniker — har endnu store Chancer for at slaa an, fordi de ikke trykkes af den Ensformighed, der nødvendigvis maa hæfte selv ved de frieste Sogneraadsreferater.

Der er en egen lun og vittig Stemning over disse „Pesalliker“, saa at man næsten kan se den smørrede Fortæller for sig. Og lidt Moral indeholder de ogsaa. F. Ex. Historien om den fordrukne Mads, der ikke en Gang kunde beherske sig, da han var paa Frieri. Ganske komisk er Beskrivelsen af denne Kavaller:

„Mads waar ett kjøn! Nej han waar saamæn ett en Gaang saaen, hwa Folk i Almindelighied kaalder for o wæer en regte pæen Minnesk. Der waar jen Fejl ve Mads, o de waar, te han waar saa umanierle slem te o blyww tøste. O nær han saa waar tøste, saa draak han aaltier di Ting, som han eet kund toel o drekke. Æ Æend bløw saa, te Mads bløw fuld, eller osse, som pæen Folk udtrykker sej: Han bløw beskjænket.

Der waar en Tie, da den her Tøsten hiel tow Owwerhaaend, saaen te Mads gjæk o waar fogte de syw Daww i æ Ugg. Og de waar jo snaar lig ve o blyww for møj.“

Denne Mads gaar saa en Dag paa Frieri hos en gammel Pige, der bliver saa henrykt, at hun sætter en Kop Kaffe og en Flaske Brændevin frem for Frieren. Og Mads fik snart tomt Klukflasken, og saa kom hans sande Sindelag frem:

„Hør du — æ — gammel Mær,“ sejer Mads o slver i æ Buer, „no kan du jo gjaen gie mæ di Spaaerkasboeg, for den ska a jo hae en Gaan illywwel!

Og saa blev den spekulative Frier naturligvis kastet paa Døren.

Dialekten er helt igennem holdt aldeles fortræffeligt, og „Pesalliker“ hører i det hele til den fornøjeligste Læsning, der længe er fremkommen af denne Art.

Tidens Krav skriver den 27/11 97:

Forfatteren har tidligere udgivet de kendte „Sownraadsforhandlinger“. I dette nye lille Hefte Historier (Pesalliker) morer han ligesom tidligere ved sine med polisk Lune gengivne Jagttagelser af jydsk Bondeliv. Den jydske Mundart giver dem en dobbelt Tiltrækning: disse snart fiffige snart molbodumme Typer synes dobbelt troværdige i deres egen Dialekts hjemmegjorte Vadmel. Det naturlige Folkevid i disse Smaaboger, som Jydsk Forlag har Ære af at udgive — det er jo ogsaa nærmest dertil —, anbefales til alle Yndere af Skæmt; Dialekten kan hurtig tilegnes af enhver og gør, som sagt, Fortællingerne dobbelt morsomme.

Digitized by Google

I alle Boglader faas følgende

Bøger i jydsk Mundart

J. Asbeck:	Landlyw	0,50
Chr. Becher:	Jens og Jeppes Skaargill	0,90
J. P. Christensen:	Grisin (med Billeder)	1,25
—	Gosdrengen (do.)	1,50
H. F. Fejlberg:	En Kaargill	1,00
J. Jacobsen:	Tæjelownssjon, 1. Aften. 3. Oplag	0,65
—	do. 2. — 3. —	0,65
—	do. 3. — 2. —	0,65
—	do. 1.—3. — indb	2,25
—	Bønder og Arbejdere	0,90
Peder Jæger:	Gillsjow. **2. Oplag**	0,65
—	Den nøj Skuellow	0,75
—	Will Fowl	0,90
E. T. Kristensen:	Kuriøse Overhøringer	1,00
K. J. Kristensen:	Sownraadsforhandlinger i Snakkenbjerre Sownraad. **3. Oplag**	1,00
—	Do. do. Ny Samling. **2. Oplag**	1,00
—	Pesalliker	1,00
—	Forhandlinger i Snakkebjerre ny Sownraad	1,00

Jydsk Forlags-Forretning.

Digitized by Google

BOUND

APR 26 1940

PT
8175
.J35
G4

Jaeger

Gillsjow

039883

Digitized by Google

Digitized by Google